

Σ
Υ
Ν
Δ
Ε
Σ
Μ
Ο
Σ

Σ
Υ
Ρ
Ι
Α
Ν
Ω
Ν

Έτος Ιδρύσεως 1900

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ύλη από την Ηλεκτρονική Έκδοση

Έτος 24ο -Τεύχος 93

1/04/19 έως 30/06/2019

Καλοκαιρινή άποψη....

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Πατριωτικό - Πολιτιστικό - Φιλανθρωπικό Σωματείο

3ης Σεπτεμβρίου 56 - 5ος Όροφος

10433 Αθήνα

Τηλ & Φαξ : 210 8226785

E-Mail : syn.syrianon@gmail.com

: synsyrianon@synd.gr

Ιστοχώρος : www.synd.gr

Ηλεκτρονική Διαδικτυακή Έκδοση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Ενημερωτικό Περιοδικό

Έτος 24ο - Τεύχος 93

ΑΠΡ – ΜΑΙ - ΙΟΥΝ 2019

ISSN 2241 - 9497

Υπεύθυνος Έκδοσης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΦΙΑΣ

Πρόεδρος Συνδέσμου

Δημιουργία - Ενημέρωση

Κώστας Ν. Παπαπολίζος

Διόρθωση κειμένων

Ασπασία Τριανταφυλλίδου

Χρήστος Θανόπουλος

Συνεργάτες παρόντος τεύχους αλφαβητικά

Δημήτρης Βοΐκος

Χρήστος Θανόπουλος

Τάκης Κυριτσόπουλος

Μαρία Ρώτα

Νίκος Σαλίβερους

Γεώργιος Σαρλής

Δακτυλογράφηση Κειμένων

Χρήστος Θανόπουλος

Ασπασία Τριανταφυλλίδου

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τα ενυπόγραφα [κείμενα](#) εκφράζουν τις προσωπικές και μόνο θέσεις των [συνεργατών](#) συγγραφέων τους και συνεπώς δεν απηχούν τις θέσεις του εντύπου μας, το οποίο όμως διατηρεί το δικαίωμα να τα τροποποιεί όταν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Ψηφιακή Εκτύπωση Περιοδικού από την «Γράμμα Εικόνα» του Νίκου Χατζίρη
Ζακύνθου 16 – 11361 Αθήνα Τηλ 2108841197

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ 2019 – 2020

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019

12/10/2019 Σάββατο, ώρα 9.00: Ημερήσια εκδρομή στην Αχαΐα (Λίμνη Τσιβλού, Ζαρούχλα). Φαγητό στη Ζαρούχλα (Ταβέρνα «Γιάννης», τηλ. 6983847908). Τιμή 20 ευρώ το άτομο.

23/10/2019 Τετάρτη, ώρα 19.00: Διάλεξη στη Στέγη μας, από τον Γενικό Γραμματέα κ. Προβελέγγιο Στέφανο, με θέμα: «Θρησκευτική Ιστορία της Σύρου».

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

09/11/2019 Σάββατο, ώρα 9.00: Ημερήσια εκδρομή στην Αρκαδία (Αλέα, Παλαιά Επισκοπή, Τρίπολη, Αρχαία Μαντίνεια). Επίσκεψη – ξενάγηση στο νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας, στο ναό Αλέας Αθηνάς και στο Αρχαιολογικό Πάρκο Παλαιάς Επισκοπής. Φαγητό στην Τρίπολη (Εστιατόριο «Κληματαριά-Πιτερός», Καλαβρύτων 11, τηλ. 2760- 222058). Τιμή 25 ευρώ το άτομο.

20/11/2019 Τετάρτη, ώρα 19.00: Διάλεξη στη Στέγη μας, από την Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. Αγριαντώνη Χριστίνα, με θέμα: «Συριανά εργοστάσια».

29-30/11/2019 – 01/12/2019 Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή: Χριστουγεννιάτικη εορταγορά στην αίθουσα μας. **Ώρες λειτουργίας: 10.00 – 19.00.**

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

08/12/2019 Κυριακή: Εορτή Αγίου Νικολάου, Θεία Λειτουργία και Αρτοκλασία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Καρύτση. **Ώρα 12.00:** Συνάντηση των μελών και φίλων μας στην αίθουσα μας, μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας.

15/12/2019 Κυριακή, ώρα 11.00: Έκτακτη Γενική Συνέλευση στην αίθουσα μας, για τροποποίηση-επικαιροποίηση καταστατικού του Συνδέσμου Συριανών. **Απαραίτητη η παρουσία όλων των μελών μας.**

Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης λίγες μέρες πριν τα Χριστούγεννα.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

12/01/2020 Κυριακή, ώρα 11.00: Άτυπη Γενική Συνέλευση στην αίθουσα μας.
Ώρα 17.00: Απογευματινό τσάι στην αίθουσα μας, με προσκεκλημένη ομιλήτρια την ομότιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Σπυροπούλου Μερόπη. Θέμα της διάλεξης: «Με τι μετριέται η ζωή;». Τιμή 10 ευρώ το άτομο.

19/01/2020 Κυριακή, ώρα 11.00: Τακτική Γενική Συνέλευση στην αίθουσα μας. Διοικητικός – οικονομικός απολογισμός, προγραμματισμός νέας χρονιάς, κοπή βασιλόπιτας.

30/01/2020 Πέμπτη, ώρα 11.00: Επίσκεψη – ξενάγηση στο Αρχοντικό Μπενιζέλων (πατρικό σπίτι Αγίας Φιλοθέης), Αδριανού 96, Πλάκα. Ξεναγεί η συγγραφέας – ιστορικός – ξεναγός κ. Σκουμπουρδή Άρτεμη. Τιμή 5 ευρώ το άτομο.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2020

20/02/2020 Πέμπτη, ώρα 20.00: Τσικνοπέμπτη, αποκριάτικο γλέντι – φαγοπότι στην αίθουσα μας. Τιμή 25 ευρώ το άτομο.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

08/03/2020 Κυριακή, ώρα 18.00: Ημέρα της Γυναίκας, μεζεδάκι – κρασάκι στην αίθουσα μας. Τιμή 15 ευρώ το άτομο.

20/03/2020 Παρασκευή, ώρα 16.30: Απογευματινός περίπατος στη Βοιωτία (Σκούρτα, Δερβενοχώρια) και παρακολούθηση της Ακολουθίας των Γ' Χαιρετισμών στην Ιερά Μονή Αναλήψεως (Αγίας Άννας). Τιμή εισιτηρίου 15 ευρώ το άτομο.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020

04/04/2020 Σάββατο, ώρα 11.00: Επίσκεψη – ξενάγηση στο Νομισματικό Μουσείο «Ιλίου Μέλαθρον», (Οικία Ερρίκου Σλήμαν), Ελευθ. Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 12, Αθήνα, Τηλ. 210-3632057, από την ξεναγό κ. Παντελεάκη Νότα. Τιμή 8 ευρώ το άτομο.

12/04/2020 Κυριακή, ώρα 13.00–21.00: Πασχαλινή Εορταγορά στην αίθουσα μας. **Ώρα 18.00:** Απογευματινό τσάι στην Στέγη μας. Τιμή 10 ευρώ το άτομο.

26/04/2020 Κυριακή του Θωμά: Θρησκευτική Εορτή του Συνδέσμου Συριανών στον Ιερό Ναό Αναστάσεως Σύρου. Θεία Λειτουργία, Αρτοκλασία, κεράσματα στην ενοριακή αίθουσα.

ΜΑΪΟΣ 2020

16/05/2020 Σάββατο, ώρα 9.00: Ημερήσια εκδρομή στην Κορινθία και Τροιζήνα, Πόρο. Επίσκεψη – προσκύνημα στην Ιερά Μονή Αγνούντος, μέσω αρχαιολογικού

χώρου Τροιζήνας, άφιξη στον Γαλατά και φαγητό στην Ταβέρνα «Σωτήρης» (τηλ. 22980-43458). Γύρος του Πόρου (Μονή Ζωοδόχου Πηγής, Ναός Ποσειδώνος, Ρωσικός Ναύσταθμος). Τιμή εισιτηρίου 22 ευρώ το άτομο.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020

Καλοκαιρινή Συνεστίαση στη Σύρο.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Για περισσότερες λεπτομέρειες, υπενθυμίσεις ή αλλαγές επί του προγράμματος, θα γίνονται ανακοινώσεις μέσω της ιστοσελίδας του Συνδέσμου (<http://www.synd.gr>) και θα αποστέλλονται e-mail ή sms στα μέλη και φίλους μας.

Η ετήσια συνδρομή παραμένει στα 20 ευρώ και αποτελεί το βασικό έσοδο του Συνδέσμου Συριανών, για να μπορεί να εκπληρώνει τους σκοπούς και τις υποχρεώσεις του. Συνδρομές και δωρεές καταβάλλονται στον ταμία ή στον λογαριασμό Τραπέζης του Συνδέσμου Συριανών στην ALPHA BANK:-

IBAN: GR79 0140 2380 2380 0200 1000 044.

Το πρόγραμμα μίας εκδρομής μπορεί να τροποποιηθεί από τον αρχηγό, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο.

Η δήλωση συμμετοχής σε μία εκδρομή, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση αδικαιολόγητης απουσίας, θα πρέπει να καταβάλλεται το αντίτιμο συμμετοχής.

Η ξενάγηση ή εκδρομή θα ματαιώνεται εάν δεν έχει γίνει κράτηση από 20 τουλάχιστον άτομα.

Αν κάποιος από τους συμμετέχοντες σε εκδρομή ή επίσκεψη – ξενάγηση του Συνδέσμου θελήσει να χρησιμοποιήσει δικό του μεταφορικό μέσον, αντί του ναυλωμένου πούλμαν, οφείλει να καταβάλλει κανονικά το αντίτιμο της συμμετοχής.

=====

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

Περίοδος 01/04/19 έως 30/06/19

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΗΣ	150 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΕΡΜΗΣ	150 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΜΑΡΑΓΚΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	150 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΘΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ	50 €	Στη Μνήμη Θέτιδος Γεωργοπούλου

ΣΥΡΙΑΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

του Τάκη Κυριτσόπουλου

ΔΟΣΟΛΗΨΙΕΣ

Όταν ο Ζεβανζέλ αντικατέστησε το Θράσο στο μαγαζάκι το απόγευμα, ο Θράσος του ζήτησε άδεια φιλώντας του το χέρι να πάει κι αυτός σ' ένα σινεμαδάκι να ξεσκάσει σαν άνθρωπος, βρε αδελφέ ...

– Να πας με την ευκή μου γιέ μου, είπε ο καλοκάγαθος γέροντας και τον προέπεμψε ίσαμε του Κυμηνά το χασαπιά.

– Όμως, μη λησμονήσεις Θράσο, του είπε εμπιστευτικά, πως κατά τις εννιά το βράδυ έχουμε να πάρουμε οι δυό μας γυροβολιά τα σπίτια των παιχτών της ομάδας μας, να δούμε αν κοιμούνται νωρίς ...

– Το 'χω τυπώσει στο νου, πατέρα ...

Ο Θράσος βγήκε στον κεντρικό δρόμο, πήρε τρεις βαθιές ανάσες και μπήκε στου Κλαδά το καπνοπωλείο απ' όπου αγόρασε ... βερεσέ, σε χρέωση του Ζεβανζέλ, ένα πακέτο τσιγάρα «Πανελλήνιον» από τα βαριά, τα στούκας!

Ανηφόρισε μετά προς τον Ταξιάρχη και έφτασε στον Ξηρόκαμπο, και που 'τανε το σινεμά. Απόψε είχε έργο με τον Ταρζάν και την τσίτα. Ο Θράσος παρακολουθούσε ανελλιπώς κάτι τέτοια έργα και αντέγραφε μάλιστα και κόλπα!

Πλησίασε το γκισέ όπου καθότανε ο θεατρώνης.

– Μου δίνετε ένα εισιτήριο ...

– Βεβαίως, κύριε. Πέντε δραχμάς παρακαλώ ...

Έψαξε τις τσέπες του και διαπίστωσε πως διέθετε μόλις τρεις και πενήντα, κι αυτά σε πενταροδεκάρες ...

– Αμάν, είπε, φεύγω, γιατί ... θα μου καεί το φαγητό ...

– Έχει καλώς

Σε λίγο όμως επέστρεψε, αλλά ζαρωμένος ... για να φαίνεται μικρός, ενώ με το μαντήλι του ... έκρυβε το μουστάκι ...

– Τάτελα θείο, ένα εισιτήριο παιδικό, είπε, προσπαθώντας να κάνει λεπτή τη φωνή του.

– Εμένανε ρε, πας να κογιονάρεις, βρυχήθηκε ο θεατρώνης, που ήτανε κι ευτραφής, και τον απέπεμψε με σουτ γυριστό!

Παρά τον πόνο του, ο Θράσος σκέφτηκε, πως έναν τέτοιο ... σεντερφόρ χρειαζόταν η ομάδα του! Απογοητευμένος άρχισε να σουρτουκεύει άσκοπα στα σοκάκια και σαν πέρασε λίγο η ώρα πήρε την κατηφόρα κι απόξω απ' του Μαυροκέφαλου τον καφενέ αντάμωσε τον πεθερό του.

– Ότι και σ' αναζητούσα, Θράσο ερπίδα μου. Πε μου, ήτονε καλό το εργάκι που είδες;

– Βαρέθηκα κι έφυγα, γιατί το 'χα ξαναδεί σ' άλλη βερσιόν, πατέρα ...

– Συμβαίνουν αυτά. Άντε, πάμε τώρα να φιδογυρίσουμε ούλους τους μαχαλάδες και να χτυπήσουμε πόρτες να δούμε αν οι ποδοσφαιριστές μας ξεκουράζονται ...

Κάνανε περίπολο σ’ όλες τις απάνω γειτονιές για κάνα μισάωρο, αλλά ο Θράσος είδε το μάταιον της υποθέσεως.

– Όσπου να σβαρνιάσουμε ομού την πάσα περιοχή θα ‘χουνε ... λαλήσει τα κοκόρια!

– Έχεις εσύ καμιά καλύτερη ιδέα, Θράσο αποσπερίτη μου;

– Θα πρότεινα να χωριστούμε ... σε δύο ομάδες, πατέρα. Εσύ να τραβήξεις προς Φραπέϊκα μεριά κι εγώ ν’ ασχοληθώ με τα νότια προάστια ...

– Είσαι μεγαλοφυΐα, γαμπρέ μου!

Ο Ζεβανζέλ χτύπησε κάμποσα ρόπτρα σπιτιών και παντού του λέγανε, πως τα παιδιά κοιμόντουσαν ήδη. Ζητούσε ταπεινά συγγνώμη για την ενόχληση, όμως αυτό επέβαλε ο κανονισμός και έφευγε να πάει πάρα κάτω. Κάποια στιγμή έφτασε και στο σπίτι του Παντελή.

– Κοιμάται ο κανακάρης σου, αρώτηξε τη γιαγιά του, την κυρά Μαρία.

– Α, κακόχρονο νάχει, τον έχω χάσει εδώ και ώρες. Πού στ’ ανάθεμα τριγυρνάει; Θα το μάθει ο μπάρμπας του, ο Μιχάλης και θα γίνει μακελειό εδώ μέσα!

Ο Ζεβανζέλ κράτησε υποσημείωση στο μπλοκάκι του και συνέχισε το δρόμο του.

Ο Θράσος, αφού απομακρύνθηκε ο γέρος, πήρε τη δική του στράτα. Στην αρχή έκανε κι αυτός το καθήκον του χτυπώντας μερικές πόρτες. Σε λίγο όμως βαρέθηκε και άφησε την αποστολή του στη μέση. Ας καθάριζε ο πεθερός του, σκέφτηκε. Δική του άλλωστε ήτανε η ιδέα.

Ο ίδιος είχε τώρα άλλα πλάνα στο μυαλό του. Μπήκε στο στενάκι, όπου βρισκότανε το τσαγκαράδικο του Σπανού, και σε λίγο έφτασε στο σπίτι των πεθερικών του.

Ανέβηκε ακροπατώντας την ξύλινη σκάλα, μπήκε στο υπνοδωμάτιο του Ζεβανζέλ, πήρε ένα χαρτόδεμα, που πριν είχε κρύψει ο ίδιος κάτω απ’ το κρεβάτι και ξαναβγήκε στο δρόμο. Ύστερα, ανασήκωσε το γιακά του σακακιού του, για να κρύψει λίγο το πρόσωπό του απ’ τους περαστικούς και περπατώντας τοίχο-τοίχο χάθηκε μέσα στη νύχτα.

Ο διαπρεπής γυρολόγος κύριος Αραμπάς, που γυρνούσε στα χωριά και πουλούσε πανικά, ζούσε μετά της συμβίας του κερά-Βδοξίας στην περιοχή Φύλακα, κοντά στον Άη Δημήτρη το Φτωχό. Χωσμένοι μέσα σε μια χαμοκέλλα, κάτω από τσίγκο, κοιμόντουσαν αγκαλιά πάνω σε μια κασόνα που έγινε ντιβάνι, σκεπασμένοι με μια ανδρομίδα. Και το τσαρδί τους έκλεινε με μπερντέ από ... αλπακά.

Διορατικός και πορπατημένος δεν κοκκάλιαζε τα λεφτά του σε κυβείες

και μπαρμπουτιέρες, όμως άναβε τις τσίκες του τα βράδια και ντουμάνιαζε ο τόπος. Κατόπιν αυτού έκανε γαργάρες με τίλιο για να ξεφράξει ο λάρυγγάς του απ' τις φωνές μετά το καθημερινό τρεχαλητό του στις ρούγες και στους μαχαλάδες.

– «Πάρε γοργόνα κιλίμια, πάρε ζέρσεϊ και κάμποτο», διαλαλούσε κάθε πρωί, ενώ ξωπίσω του έτρεχε η Ευδοξία αγκομαχώντας να τον προκάνει, μη λάχει και της τόνε ... ξελογιάζανε κι έχανε έναν τέτοιο ασίκη!

Και κείνος, άμα τον πολυζόριζε, της έριχνε πέντε έξι τηλεσφαλιάρες, κάνοντας τα μάτια της με ... μαύρο στεφάνι!

Το 'μπόρευμα το σώριαζε αχταρμηδόν μέσα σε μια σεντόνα διπλή με ψυχεδελικά μπαλώματα, έφτιαχνε μπόγο κάπου εξήντα κιλά βάρος και τόνε χαμαλικευότανε στον ώμο του για την καθημερινή γύρα. Τις εισπράξεις της ημέρας τις κομπόδενε η 'Βδοξία, τις έριχνε μέσα σε τενεκεδόκουτο και τις καταχώνιαζε σε ειδική κρύπτη κάτω απ' το πλακάκι της κουζίνας. Είχε όμως και απαιτήσεις:

– Αραμπά μου, θέλω χτενάκι για τα μαλλιά και πετρογκάζι να μαγειρεύω. Δώκε μου δέκα τάλαρα πλιζ ...

– Πού να τα βρω, μωρή, αγαναχτούσε και την καταχέριαζε προς σωφρονισμόν!

Ο Αραμπάς τύγχανε και σπόνσορας της ομάδας του «Αστέρα», και σε ιαχές στο γήπεδο υπερακόντιζε και αυτόν ακόμα τον Βελλή το ντελάλη!

Σήμερα διακατεχόταν από ψυχική ευφορία, γιατί το βράδυ είχε μια καθοριστική συνάντηση στο καφενείο «Αραλίκι», κι αν όλα βαίνανε κατ' ευχήν θα έκλεινε μια δουλειά μπουλντόζα!

Καθώς βάδιζε ο Θράσος σ' έναν παράδρομο, διαισθάνθηκε ξαφνικά πως κάποιος τον παρακολουθούσε. Το δρόμο φωτίζανε λιγοστά γλίσχρα λαμπιόνια στους ξύλινους στύλους, καθώς και οι ανταύγειες των παραθύρων των σπιτιών.

Μόλις γύριζε το κεφάλι του πίσω, πρόσεχε πως μια τραγιάσκα κρυβότανε αμέσως σε κάποια γωνιά, ενώ όταν άνοιγε το βήμα, το άνοιγε κι ο άλλος πίσω του και όταν σταματούσε, σταματούσε κι αυτός, που είχε γίνει η σκιά του! Όντως, αυτός ήτανε ένας ορθός τρόπος παρακολούθησης όφειλε να ομολογήσει!

Προσπάθησε να παραπλανήσει τον άλλο μέσα από αυλές και κοτέτσια, όμως στάθηκε αδύνατο! Κατέφυγε σε εδάφια του Μικρού 'Ηρωα που διάβαζε μανιωδώς και αξιοποίησε μερικά κόλπα για την περίπτωση. Προσποιήθηκε αίφνης ότι προχωρούσε, ενώ στην ουσία οπισθοβάδιζε. Έτσι, πλησίασε τον διώκτη του και ξαφνικά έγγραψε τα μάτια του ... Τζίμη του μπαξεβάνη στο σκοτάδι!

– Ρε Τζίμη, κόπιασε να σου πω, φώναξε μπλοφάροντας.

Ο άλλος έκανε τότε δύο γκάφες απανωτές! Η πρώτη ήτανε πως δεν έσπευσε αμέσως να ξαφανιστεί μέσα στο άραχλο σκοτάδι, αλλά κοντοστάθηκε και είπε:

– Τι θέλεις, ρε Θράσο;

– Ποιός σ’ έβαλε ρε να με πάρεις ... πισωγάζι;
– Η ... πεθερά σου. Σε υποψιάζεται από καιρό, απάντησε αφελώς ο Τζίμης, αντί τέλος πάντων να πει πως είχε βγει για αραντεβουδάκι, πράγμα που αποτέλεσε το δεύτερο λάθος του!

– Δε ντρέπεσαι, μωρέ, να παριστάνεις την ... Πέμπτη Φάλαγγα;
– Με εξαγόρασε η στρίγκλα, Θράσο, και μ’ έκανε μπιστικό της αντί πινακίου φακής.

– Πέρα και στρίβε. Και ξεπαρεούμ του λοιπού, χαφιέ!
Έφτασε κάποτε στο καφενείο «Το Αραλίκι» κοντά στον Άγιο Παντελεήμονα. Εσωτερικά σε σκοτεινή γωνιά καθότανε ο σκυλομούρης ο πλανέμπορας ο Αραμπάς με τ’ όνομα. Φόραγε τραγιάσκα με κουμπί στο ξουρισμένο γλόμπο κεφάλι του, φανέλα μπορντό ξεχειλωμένη, τρύπια στους αγκώνες, πανταλόνι ντρίλι μπλε ριγωτό, που είχε πιεί στο πλύσιμο και παντοφλέ πατούμενο άνευ κάλτσας. Το μπόγο με το μπόρευμα τον είχε τοποθετήσει σε πλαϊνό τραπέζι και φουμάριζε αρειμανίως αράπικα τσιγάρα χύμα, πέντε στο φράγκο. Μόλις έκανε έμπα ο Θράσος, προσηκώθηκε και τον χαιρέτησε.

– Καλώς το ... γιατρό ...
– Καλησπέρα, μάστορα ...
– Φώναζέ με Αραμπά. Το ‘χεις μαζί σου το πράμα; Έλα και στρώσου.
Ο Θράσος πρόσεξε πως ο άλλος φορούσε δέκα δαχτυλίδια, το ένα γνήσιο, γεγονός που ανέβασε τον έμπορα στην εχτίμησή του.

– Το λεπόν, Αραμπά, άκου και ζύγιαζε. Το γλέπεις δαύτο το τσαμασίρι;
– Αμυδρώς καθότι ημίφως ...
– Τότες άναψε τσακμάκι και κάνε κόζι στο υπάρχον. Πράμα αφρό, αδρεφάκι μου, σου ‘χω! Είναι το περί ου ο λόγος βάζο, πανωπροίκι της Ερνούλας, που αυτός ο κρετίνος ο πεθερός μου, στον ενθουσιασμό του απάνω, το αθλοθέτησε για τον τελικό της Κεργιακής στο Καρινάγιο ...

– Θράσο, πλατειάζεις κι έχουμε κι άλλες ασκολίες. Είσερθε πάραυτα στο κυρίως θέμα.

– Είπα λεπόν μέσα μου, Αραμπά, και λόγω πο ‘χει πιασει ... στόκο η τσέπη μου, πως αν το τσούλαγα σε κάποιον μουστερή όπως ελόγου σου ...

– Και δε ξώκειλες. Άνοιξε να το περιεργαστώ και να κάνω εχτίμηση.
– Έχω τις καλύτερες συστάσεις για σένανε, αλλά ένα σου λέω να ξέρεις, Αραμπά καν και καν τον περικαλούνε. Σφάζονται στα ποδάρια μου! Άπαξ και γουστάρεις να το καπαρώσεις θα πλερώσεις κατά πως τσερκιάζει ...

Ο Αραμπάς αρχένεψε τότες να κάνει συλλογές καθώς ζύγιαζε ... μακροσκοπικώς το βάζο, που στο αναμεταξύ είχε βγει από το αμπαλάζ.

– Σκιάζουμαι, ρε Θράσο, μη λάχει και μας ταμπακιαστούνε και μας ρίχτουνε μετά το φόρτωμα στο σαμάρι ...

– Ρε, είσαι να κάνουμε σετζέ; Πάσα ευτύνη στο κεφάλι μου. Θα γενεί φτιάξη αψύλλιαστη!

– Δε ξέρω. Όπως γένηκε η κοινωνία άντε συ να ‘χεις ‘μπιστοσύνη. Είμαι διστάζων ...

– Μην ταρακουλιάζεσαι ρε, και θα τη φέρω εγώ καπάκι την υπερήλικη. Ακούμπα μου τώρα τρία ευτραφή του καφετιού προς σύναψη αρραβώνος ...

– Βοήθεια τρελόόος, κραυγάζει ο Αραμπάς και ο καφετζής σαλτάρει να ... καταστείλει τον Θράσο.

Ο Αραμπάς επανακάμπτει και εξαγει απ' την τσέπη του μάτσο με μπανκανότες ατσαλάκωτες. Τις ατηράει ο Θράσος και παθαίνει σύνδρομο ντάουν!

– Νιώθω ιλίγγους και τάση προς έμετον, ψελλίζει μόλις και μετά βίας!

– Να τσεκάρεις τις σφίξεις σου ...

– Πού τα 'κονόμησες, ρε ;

– Μου 'ρθε τσέκι αφ' την Αμέρικα. Λεπόν ρολάρω τιμή: δυό ντολμαδάτα και τρεις παπάδες χεροτονημένους. Πρι φιξ ...

– Δεν πιάνομαι κορόϊδο σε ρηχό νερό, Αραμπά. Τυγχάνω πονηρός, δε μασάω τσίγκο! Ενάμιση σεντόνι ακατέβατο ...

– Άσε να σκεπτώ. Σαλιώνω μολύβι κι επανακάμπτω ...

– Εδώ είμαι 'γω, δε φεύγω ...

– Επανέρχομαι στην αρχική μου προσφορά. Σεντίσιμο περιπλέον, Θράσο. Κάλλιο να τα πιώ μπίρες στου Μπακαλιάρου.

– Άστο τότες και το μοσκοπουλώ του Νινιδάκια του περιφτερά ...

– Νισάφι! Μη βαράς κατακέφαλα, ρε Θράσο, υπαναχωρεί σκόπιμα ο Αραμπάς, ξέροντας τη στέγνα του άλλου, που τελικά θα σκότωνε το βάζο βάσει των εδικών του γράδων. Ο ελεμές ταμπάκιαζε τουλάχιστον έξι χήνες! Άντε αυτός στο τράφι να το ρολάριζε στα τρία και κάτι. Πάλι πανωσέντονο θα 'βγαινε! Πήρε ύφος κληρικού καλοσυνάτου και δήλωσε:

– Ένα μπαγιόκο, καρδασάκι μου, αφ' τα φαρδιά, ένα κουαρτέτο κληρικών και τραπέζωμα χαβαλέ σε κέντρο κοσμικών. Έκλεισα ...

– Κλέβεις Οίκον Ευγηρίας, Αραμπά ...

– Έτσι και μπαλωθείς, ξενέρωσες ...

– Άντε, 'ντάξει ρε. Ρίχτα να ξελακκουβιάσουμε ...

– Δεν έχω αντιλέγειν, αλλά και το βάζο χέρι με χέρι ...

– Και τι θα μοστράρω 'γω την Κεργιακή στο γήπεδο; Το κάντρο του ... Κουταλιανού με τους δύο ταύρους;

– Καλώς και σ' εμπιστεύομαι. Τσίμπα πέντε ... ιερείς για καπάρο και τ' αποδέλοιπα με την παραλαβή, παράδοση. Βάλε μου τώρα μια τζίφρα. Και πρόσεξε μη μου κάνεις καμιά μαϊμουδιά, καθότι διαθέτω χέρι πολλά βαρύ και όχι!

– Συμφωνία κυρίων, Αραμπά. Ας δώσουμε τα χέρια.

– Κάτσε τώρα να φάμε κομμάτι να την πετσώσουμε, Θράσο.

Έρθε το αγνό κρασάκι παραγωγής του καφεπώλη και η πιατέλα με τη γαρνιτούρα της. Φάγανε επαρκώς, ευφρανθήκανε αμοιβαίως και ανταλλάξανε ευχές ...

– Εις υγείαν του κορόϊδου ...

– Εβίβα ...

*Το καφενείο «Αραλίκι» όπου συναντήθηκαν
Ο Θράσος μα τον Αραμπά.*

Ο Έρνοστ Τσίλλερ και το Δημαρχείο της Ερμούπολης

Από την κ. Μαρία Ρώτα

Νομίζω ότι αξίζει να ασχοληθεί κανείς και να μάθει ό,τι είναι γνωστό για τον Τσίλλερ, τον Γερμανό, που ομόρφυνε όχι μόνο την Ερμούπολη, αλλά και την Ελλάδα με τις μοναδικές αρχιτεκτονικές δημιουργίες του.

Πηγαίνουμε πίσω στην καρδιά του 19^{ου} αι., όταν για τον Τσίλλερ η μικρή Ελλάδα ήταν ένα μάλλον ασήμαντο βασίλειο στην άκρη της Ευρώπης.

Ήταν μια χώρα που την είχε ακουστά από την ιστορία της, αλλά έμοιαζε με μακρινό απόηχο. Κι όμως σ' αυτή τη χώρα, που δεν γνώριζε, έθεσε τις βάσεις μιας νέας ζωής και δραστηριότητας. Όταν κατά καιρούς επισκεπτόταν τη Γερμανία, η οικογένειά του έλεγε, ήλθε ο «Έλληνας».

Ο Θεόφιλος Χάνσεν ήταν αυτός που ανέδειξε το ταλέντο του Τσίλλερ. Του έδωσε ευκαιρίες, έμπνευση, δουλειά και το σπουδαιότερο, την παρακολούθηση των έργων της Ακαδημίας Αθηνών.

Ο Τσίλλερ ήταν άνθρωπος φιλοπερίεργος, φιλομαθής, με τόλμη και όραμα.

Τόλμησε και έκανε ανασκαφές και απεκάλυψε το Παναθηναϊκό Στάδιο! Αυτή η δραστηριότητα τον έκανε πολύ γνωστό στην Αθηναϊκή κοινωνία και έγινε φίλος με τον Βασιλέα Γεώργιο Α'.

Ο Τσίλλερ έκανε την Αθήνα σπίτι του. Παντρεύτηκε την Ελληνίδα Σοφία Δούδου που γνώρισε στη Βιέννη, καλλιεργημένη, σολίστ του πιάνου και μητέρα των πέντε παιδιών τους.

Το αρχιτεκτονικό γραφείο του είχε αποκτήσει πελατεία που συνεχώς μεγάλωνε και τις δεκαετίες 1880 και 1890 είχε φθάσει στην κορύφωσή του.

Τότε σχεδίασε σπουδαία έργα:

Το Βασιλικό Θέατρο (Εθνικό σήμερα), το Μέγαρο Σταθάτου, το Μέγαρο Μελά, το Παλάτι του Διαδόχου (Προεδρικό Μέγαρο σήμερα), το Δημοτικό Θέατρο Πάτρας, το Ιλίου Μέλαθρον (οικία Σλήμαν) κ.α. Ο Τσίλλερ γέμισε το αστικό τοπίο της Αθήνας, του Πειραιά και άλλων πόλεων με 500 και πλέον κτίρια που είχαν αρχιτεκτονική ποιότητα και νεοκλασική μεγαλοπρέπεια.

Ερμούπολη: το Δημαρχείο της

Από το βιβλίο της Μ. Αδάμη «Έρνστ Τσίλλερ 1837 - 1923 η Τέχνη του Κλασικού» έχουμε τις πληροφορίες, που υπάρχουν και στο ιστορικό Αρχείο του Δήμου.

«...Το 1891 οι υπηρεσίες του Δημαρχείου εγκαθίστανται στο νέο κτίριο, παρ' ότι το έργο δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη λόγω του μεγάλου κόστους. Χρειάστηκαν άλλα 7 χρόνια για την ολοκλήρωσή του».

«Κατά τη διάρκεια της ανέγερσης πραγματοποιήθηκαν αρκετές αλλαγές στην αρχική πρόταση. Όλες όμως σχεδιάστηκαν από τον ίδιο τον Τσίλλερ, πράγμα σπάνιο για μια εποχή όπου ο ένας αρχιτέκτων επενέβαινε με σχετική ευκολία στα σχέδια του άλλου. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα, το κτίριο να διέπεται από ενιαίο ύφος και να είναι συνεπές ως προς τις γενικές αρχές του».

«Μία από τις βασικές αλλαγές ήταν η μεταφορά της κεντρικής εισόδου από το ισόγειο στον όροφο. Το πλατύ μαρμάρινο κλιμακοστάσιο που προστέθηκε, προσέδωσε ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια στο κτίριο».

«Οι εσωτερικοί χώροι έχουν περιμετρικά τοξοστοιχίες με πεσσούς και στους δύο ορόφους και καλύπτονται με σιδερένια δίκλιτη γυάλινη στέγη. Η λύση αυτή να καλύπτονται τα αίθρια με γυαλί δίνει στο χώρο ιδιαίτερη ποιότητα, γίνεται φωτεινός, ελαφρός και ευχάριστος».

«Σε όλους τους διαδρόμους του Δημαρχείου, οι τοξοστοιχίες καλύφθηκαν με κυλινδρικούς θόλους και σταυροθόλια στις γωνίες. Η εσωτερική διακόσμηση που είχε προβλέψει ο Τσίλλερ δεν πραγματοποιήθηκε τότε. (Ήρθε όμως σήμερα ο διάκοσμος και στόλισε τον χώρο, 100 χρόνια αργότερα)».

«Το Δημαρχείο υψώνεται επιβλητικό, μνημειακό και κομψό ταυτόχρονα! Το μεγάλο κλιμακοστάσιο, πλάτους 15,5 μ., οδηγεί σε μαρμάρινο πρόπυλο που επιστέφεται από αέτωμα. Τον προθάλαμο στολίζουν κίονες τοσκανικού ρυθμού. Θαυμάσιο κλιμακοστάσιο οδηγεί στον όροφο και καλύπτεται από γυάλινη περίτεχνη οροφή. Στο κτίριο υπάρχουν δυο ακόμα κλιμακοστάσια πανέμορφα, που δεν χρησιμοποιούνται».

«Εξωτερικά, ο πρώτος και δεύτερος όροφος κοσμούνται από κίονες και ημικίονες τοσκανικού και ιωνικού ρυθμού. Οι πύργοι που τονίζουν τις γωνίες και ισορροπούν

το κεντρικό αέτωμα, φιλοξενούν πεσσούς κορινθιακού ρυθμού. Οι τρούλοι που είχαν σχεδιασθεί δεν έγιναν ποτέ».

Αυτή η αρχοντιά και η φινέτσα που εκπέμπει το κτίριο του Δημαρχείου δείχνει ότι εκείνη την εποχή η Ερμούπολη βρισκόταν σε πλήρη ακμή. Με την εμπορική άνθιση που συνοδευόταν από αντίστοιχη πνευματική και πολιτιστική (σχολεία, θέατρα, φιλαρμονική, μουσείο, λέσχες, εκδοτικοί οίκοι), συμβάδιζε, όπως ήταν φυσικό, ανάλογη οικοδομική δραστηριότητα.

Και... αυτή την ομορφιά του Δημαρχείου, που είναι το ωραιότερο της χώρας μας, την οφείλουμε σ' ένα Γερμανό που «ζει» ακόμα ανάμεσά μας σχολιάζοντας την πλατεία μας. Έχουν περάσει 170 χρόνια από τη γέννηση αυτού του Γερμανού, του Έρνστ Τσίλλερ.

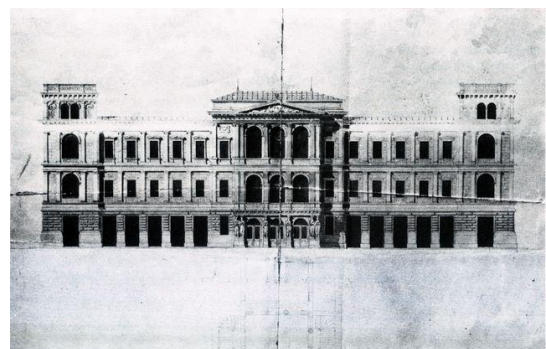
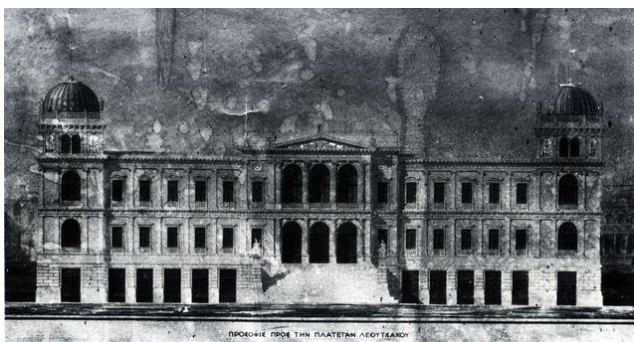

Μέγαρο Β. Μελά, χτίστηκε το 1874 για να χρησιμεύσει ως κατάλυμα για τους εύπορους Έλληνες του εξωτερικού και την ακολουθία τους όταν επισκέπτονταν την Αθήνα

Φωτό Ν. Δεσύπρης:

Το αίθριο του Δημαρχείου, πανομοιότυπο με το Μέγαρο Μελά. Και τα 2 δύο καλύπτονται από δίκλιτη γυάλινη στέγη

Σχέδια του Τσίλλερ, προτάσεις για την οικοδομή του Δημαρχείου

«Τηνιακοί Μαρμαρογλύπτες στο Μουσείο Μπουζιάνη»

Κείμενο – φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Στο Μουσείο Γ. Μπουζιάνη, στη Δάφνη, πραγματοποιήθηκε η έκθεση «Τηνιακοί Μαρμαρογλύπτες» από 13 Δεκεμβρίου 2018 έως 13 Ιανουαρίου 2019. Παράλληλα, στο Αμφιθέατρο του Μουσείου έγινε η προβολή της ταινίας του σκηνοθέτη Κώστα Μαχαίρα: «Αυτοί που τόλμησαν – Γιαννούλης Χαλεπάς» και η διάλεξη της επιμελήτριας εκθέσεων – τεχνοκριτικού του Μουσείου κ. Ελένης Κυπραίου: «Ο ρευστός χρόνος» στο έργο των Χαλεπά – Μπουζιάνη. Επίσης, έλαβε χώρα Εργαστήρι Μαρμαρογλυπτικής με την παρουσία του Ακαδημαϊκού Μανόλη Κορρέ και τριών Τήνιων μαρμαρογλυπτών. Με αυτές τις εκδηλώσεις έπεσε η αυλαία του «Έτους Γιαννούλη Χαλεπά», που διοργανώθηκε από το Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου Γιαννούλης Χαλεπάς, Δήμου Τήνου, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού. Η έκθεση των 24 Τηνιακών Μαρμαρο-γλυπτών με αφετηρία την Τήνο, περιόδευσε σε Ερμούπολη, Χίο, Ιωάννινα, για να καταλήξει στον Δήμο Δάφνης – Υμηττού.

Η βορειοδυτική Τήνος ή Έξω Μεριά, με κέντρο τον Πύργο και το επίνειο του Πάνορμο, είχε την ευλογία να έχει αφθονία μαρμάρου και μακρά καλλιτεχνική παράδοση μαρμαρογλυπτικής. Ήδη από τον 18^ο αιώνα γίνεται συστηματική οργάνωση των λατομείων και υπάρχουν συνεργεία Τηνιακών μαρμαρογλυπτών που εργάζονται εκτός νησιού. Τον 19^ο αιώνα εντατικοποιείται η λατόμευση και οι περίφημοι Εξωμερίτες Τηνιακοί μαρμαρογλύπτες εξαπλώνουν τις δραστηριότητές τους στην Αίγυπτο, Αγίους Τόπους, παράλια Μικράς Ασίας, Κωνσταντινούπολη, Βαλκάνια, Μαύρη Θάλασσα – Αζοφική και συμμετέχουν ενεργά στην ανοικοδόμηση Ερμούπολης και Αθήνας. Δημιουργήθηκαν έργα υψηλής αισθητικής, εκκλησιαστικά, επιτύμβια, κοσμικά, από μαστόρους που δεν είχαν ακαδημαϊκή παιδεία, είχαν όμως όπλο την εμπειρία και την μακρά παράδοση, αφομοίωσαν τα καλλιτεχνικά ρεύματα του ευρωπαϊκού χώρου, αφού είχαν ταξιδέψει στο εξωτερικό και είχαν συνεργαστεί με ξένους αρχιτέκτονες σε Ερμούπολη – Αθήνα.

Στα νεώτερα χρόνια η τέχνη του μαρμάρου εξαπλώθηκε σε όλη την Τήνο και χάρις στην ίδρυση (1955) του Προπαρασκευαστικού Επαγγελματικού Σχολείου Καλών Τεχνών Πανόρμου, αναδείχθηκαν σπουδαίοι μαρμαρογλύπτες, Τηνιακοί και μη. Το 2015 αναγνωρίστηκε η αξία της Τηνιακής Μαρμαροτεχνίας και εγγράφηκε στον κατάλογο UNESCO άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας.

Το μακρόστενο χαριτωμένο σπίτι – μουσείο του Γ. Μπουζιάνη (επί της οδού Μπουζιάνη 27-31, στη Δάφνη), έχει φιλοξενήσει πολλές περιοδικές εκθέσεις, με πιο πρόσφατη αυτή των Τηνιακών μαρμαρογλυπτών. Οι

τελευταίοι αξιοποιώντας τα talέντα τους, έχουν ξεφύγει από τα αυστηρώς εκκλησιαστικά – επιτύμβια έργα και έχουν στραφεί στην αρχιτεκτονική εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, υλοποιώντας ελεύθερα τα καλλιτεχνικά τους οράματα. Ο γόνιμος διάλογος ανάμεσα στην παράδοση και στον σύγχρονο καλλιτεχνικό προβληματισμό, αντανakλάται στα έργα τους.

Η ζωή του Γιαννούλη Χαλεπά είναι η αφετηρία και η αφορμή των δημιουργιών τους. Ο κάθε καλλιτέχνης εκφράζεται με το δικό του προσωπικό ύφος. Εντυπωσιάζει ο δεκαπεντάχρονος Γιάννης Κουσουνάδης, με το έργο του: «Δημιουργία», το οποίο όπως ο ίδιος σχολιάζει είναι «Μία έκφραση του τρόπου επεξεργασίας της πέτρας και του μαρμάρου, με τα πιο διαχρονικά μέσα, σφυρί και καλέμι. Εργαλεία που μας θυμίζουν πως ξεκίνησαν οι δημιουργίες από την Αρχαία Ελλάδα έως σήμερα». Με το έργο του «Τήνια Γη» ο Νικόλαος Κουσουνάδης εμπνέεται «από τον τόπο καταγωγής του Χαλεπά, το μέρος που γεννήθηκε, μεγάλωσε, αποτύπωσε τις πρώτες εικόνες γεμάτες κίνηση, δύναμη, επηρεασμένος από τα στοιχεία της φύσης, που δείχνουν πως επιδρούν πάνω στη σμίλη και πάνω στον άνθρωπο, χώμα, πέτρες, μάρμαρο, Νερό, Αέρας, Ήλιος, Φως, Ευλογημένη Τήνια Γη».

Ο Μιχαήλ Σαλταμανίκας δημιούργησε τα «Φυλακισμένα Χέρια». Ο γυμνός γυναικείος κορμός «Ανέλπιδο» του Νικολάου Δεσύρη, «εμπνευσμένο από τον έρωτα του καλλιτέχνη (Γιαννούλη Χαλεπά), για μία γυναίκα, ο οποίος έμεινε ανεκπλήρωτος, χωρίς ελπίδα». Τηνιακοί μαρμαρογλύπτες συμμετέχουν ενεργά στα αναστηλωτικά έργα της Ακρόπολης, όπως οι Μιχάλης Αλβέρτης, Ιωσήφ και Μάρκος Αρμάος, πράγμα που αντανakλάται και στα κλασικίζοντα έργα τους. Ο Γιώργος Γαϊτης έχει την τιμή να είναι απόγονος του Χαλεπά, κάποιων τα έργα αποπνέουν έναν αέρα μοντερνισμού, όπως ο «Άγγελος» του Ιωάννη Ράλλη, οι «Γέροντος Σκέψεις» του Φίλιππου Βασιλάκη και η «Αντάμωση» του Ιάκωβου Φιλίππου. Η «Αφροδίτη μπροστά στον καθρέπτη» του Ιωάννη Χονδρογιάννη συνδυάζει την κλασική εποχή, την παράδοση και τα βιώματα της εποχής μας. Η «Απόρριψη» του Αντώνη Χονδρογιάννη χρησιμοποιεί μάρμαρο, πηλό και ξύλο. Εντύπωση προκαλεί το αλληγορικό έργο «Απολογούμενοι στους κοιμώμενους» του Ονούφριου Δεσύρη. «Ογδόντα χρόνια μετά και δεν ξέρω αν και πόσο υπερήφανος πρέπει να αισθάνομαι για ό,τι πίσω μου μένει. Όμως υπάρχω ακόμα επωφελούμενος από το έργο που εσύ άφησες». Όλα τα έργα είναι μοναδικά και αναδεικνύονται υπέροχα στο Μουσείο Γ. Μπουζιάνη.

Ο Γεώργιος Μπουζιάνης (1885 Νεάπολη–1959 Δάφνη) είναι ο σημαντικότερος Έλληνας εξπρεσιονιστής ζωγράφος. Φοίτησε στην Σχολή Καλών Τεχνών (1897–1906) με δασκάλους τους Γ. Ροϊλό, Ν. Λύτρα, Κ. Βολανάκη, Δ. Γερασιώτη και συμφοιτητή τα τρία τελευταία χρόνια τον Τζόρτζιο Ντε Κίρικο. Το 1907 πήγε στην Γερμανία και άρχισε να φοιτά στην Ακαδημία Τεχνών του Μονάχου, κοντά στον Όττο Ζάιτς. Έγινε μέλος της

ομάδας Νέας Σετσεσιόν – Αποστασίας των Νόλντε – Κοκόσμα, ένα από τα εικονογραφικά ρεύματα της εποχής. Καταπιάνεται με την αποτύπωση της φιγούρας και των συναισθημάτων της γυναίκας. Οι Γερμανοί τεχνοκριτικοί είναι θετικοί απέναντί του. Υπέγραψε συμβόλαιο με την γκαλερί Μπάρχφελντ. Το 1927 διοργάνωσε μεγάλη έκθεση στο Κέμνιτς. Ο γκαλερίστας Μπάρχφελντ τον στήριξε οικονομικά και τον έστειλε στο Παρίσι (1929–1932). Εξαιτίας της οικονομικής κρίσης επέστρεψε στο Μόναχο, αλλά η άνοδος του ναζισμού που στρεφόταν κατά των «έκφυλων» μορφών τέχνης, ανάγκασε τον εξπρεσιονιστή Μπουζιάνη να πουλήσει το σπίτι – ατελιέ στο Αϊχενάου και να επιστρέψει στην Ελλάδα (1934). Ο Έλληνας πρέσβης Αλέξανδρος Ρίζος – Ραγκαβής μεσολάβησε να διοριστεί ο Μπουζιάνης καθηγητής στην Ανώτατη Σχολή καλών Τεχνών, αλλά ο διορισμός του δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ. Ο αθηναϊκός καλλιτεχνικός περίγυρος τον αντιμετώπισε με αδιαφορία έως εχθρότητα. Ήταν ο Έλληνας στη Γερμανία και ο Γερμανός στην Ελλάδα. Το 1949 έκανε μεγάλη αναδρομική έκθεση στον «Παρνασσό», ακολούθησαν εκθέσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό. Το 1950 συμμετείχε στην Μπιενάλε της Βενετίας και το 1956 πήρε το Α΄ Βραβείο του διεθνούς διαγωνισμού Γκούκενχαϊμ.

Τα ιμπρεσιονιστικά τοπία του Μπουζιάνη αντιπροσωπεύουν μόνο το 10% της εργογραφίας του, πριν ασπαστεί τον εξπρεσιονισμό. Η απόπειρα να αρπάξει τη στιγμή, το φευγαλέο της ανθρώπινης μορφής ή του τοπίου, αποδόθηκε με ένα βλέμμα ολότελα δικό του. Είναι ανθρωποκεντρικός, αλλά και απόλυτα ελεύθερος ως προς την απεικόνιση του υποκειμένου, στου οποίου την ψυχή καταβυθίζεται. Αφαίρεση του χώρου, μετέωρες μορφές, παρακμή του σώματος. Ο ποιητής Νίκος Καρούζος είχε πει ότι «ο Μπουζιάνης είναι ο πιο ανθεκτικός Έλληνας ζωγράφος, στην όποια αντιπαράθεση με τα θηρία της ζωγραφικής του 20^{ου} αιώνα».

Μετά τον θάνατο του Μπουζιάνη (1959) το σπίτι του αγοράστηκε από τον Δήμο Δάφνης. Το Πολιτιστικό Κέντρο «Γεώργιος Μπουζιάνης» εγκαινιάστηκε το 2010. Χρηματοδοτήθηκε από το Γ΄ ΚΠΣ. Περιλαμβάνει την οικία – εργαστήριο του ζωγράφου για περιοδικές εκθέσεις και το διπλανό σύγχρονο τριώροφο κτίριο, με αμφιθέατρο, γραφεία και χώρο περιοδικών εκθέσεων. Έργα του Μπουζιάνη φιλοξενούνται στην Εθνική Πινακοθήκη και σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το 2019 θα τιμηθούν τα 60 χρόνια από τον θάνατό του.

Το Μουσείο Μπουζιάνη είναι ένα ζωντανό κύτταρο στον αστικό ιστό του Δήμου Δάφνης – Υμηττού. Η συνεχής εναλλαγή εκθέσεων, διαλέξεων και ποικίλων εκδηλώσεων, υπό την καθοδήγηση της δραστήριας επιμελήτριας – τεχνοκριτικού κυρίας Ελένης Κυπραίου, φέρνουν την ανανέωση στην τοπική κοινωνία και όχι μόνο.

Βιβλιογραφία

- *Τηνιακοί Μαρμαρογλύπτες – Ενημερωτικό φυλλάδιο του Πνευματικού Κέντρου Πανόρμου Γιάννης Χαλεπάς Δήμου Τήνου.*
- *Ενημερωτικό φυλλάδιο Οργανισμού Πολιτισμού και Αθλητισμού Δήμου Δάφνης – Υμηττού.*
- <https://www.eifogr/articles/sansimera/16544>
- <https://dafninews.wordpress.com/tag/μουσείο-μπουζιάνη>
- <https://www.dafni-ymittos.gov.gr/mouseio-bouziani>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/ΓιώργοςΜπουζιάνης>
-

«Από την Παρακοπή, στο γερμανικό φυλάκιο του Τούρλου»

Κείμενο – φωτογραφίες, Χρήστου Θανόπουλου

Μία Κυριακή του Αυγούστου 2018, αποφάσισα να παρακολουθήσω την θεία λειτουργία στον Ι. Ν. Τιμίου Σταυρού στην Παρακοπή. Είχα πολλά χρόνια να μπω στην χαριτωμένη εκκλησία με τον γαλάζιο τρούλο και το καμπαναριό, που βρίσκεται στο βάθος ενός καταπράσινου πευκώνα με την πολύχρωμη παιδική χαρά. Η εκκλησία (1854) είναι βυζαντινού ρυθμού,

σταυροειδής μετά τρούλου, με έναν όμορφο προαυλιακό χώρο.

Με το πέρας της Θείας Λειτουργίας, η πρόσχαρη νεωκόρισσα μάς προσκάλεσε στο «Αρχονταρίκι» για καφέ – πορτοκαλάδα. Την ευρύχωρη και όμορφα διακοσμημένη αίθουσα στόλιζαν δύο πορτρέτα. Αυτό του Μητροπολίτη κ.κ. Δωροθέου Β' και του Τηνιακού αρχιμανδρίτη Αράθυμου Παντελεήμονα, πτυχιούχου της Θεολογικής Σχολής Αθηνών, πολύγλωσσου, που χειροτονήθηκε διάκονος (2000) και πρεσβύτερος (2001) από τον μακαριστό κυρό Δωρόθεο Α', διετέλεσε ιεροκήρυκας, Διευθυντής Υπηρεσιών Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου και νήσων, διευθυντής Νεότητας και εφημέριος του ναού του Σταυρού (2003–2006), μετακλήθηκε στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας (2006) και το εκπροσώπησε σε διεθνείς συναντήσεις και συνέδρια, έλαβε διάφορα αξιώματα (2006–2012) και τελικά πήρε την μεγάλη απόφαση να γίνει ιεραπόστολος των Αφρικανών. Εξελέγη Μητροπολίτης Μπραζαβίλ Κονγκό–Γκαμπόν (2012). Φέτος ετέλεσε τις Ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας στους Ι.Ν. Αγ. Φωτεινής και Αγ. Δημητρίου στην Pointe-Noire και στον Ι.Ν. Αναστάσεως στην πρωτεύουσα του Κονγκό Μπραζαβίλ.

Η Παρακοπή γεμάτη πεύκα και επαύλεις, είναι ένας από τους λίγους μυστικούς παραδείσους, που κρύβει καλά στην ενδοχώρα της η Σύρος. Πρόκειται για ένα από τα παλαιότερα θερινά θέρετρα, χαρακτηρισμένος παραδοσιακός οικισμός, στο δρόμο για Ποσειδωνία και απέχει 8 χλμ. από την Ερμούπολη. Βρίσκεται στο νότιο τμήμα της Σύρου (Μεσσαριά) και έχει 200 μόνιμους κατοίκους. Είναι μια κοιλάδα ανάμεσα στο Γερούσι και τον Άσπρο Γκρεμό. Αυτόν τον τόπο επέλεξαν πολλοί πλούσιοι από τον 19^ο αιώνα, για να κτίσουν επιβλητικές θερινές επαύλεις, με μεγάλες βεράντες, κάποιες με ψηλούς λιθόκτιστους πύργους, σε μεγάλα κτήματα, με αμπέλια, οπωροφόρα, φιστικιές, θερμοκήπια, πηγάδια, δεξαμενές, συντριβάνια.

Ο πρώτος μεγάλος δρόμος που κατασκευάστηκε στο νησί το 1855, ήταν η οδός Ερμούπολης – Ποσειδωνίας – Φοίνικα και άλλαξε για πάντα την όψη του νησιού. Τα πρώην απομονωμένα χωριά, όπως η Παρακοπή και η Ντελλαγκράτσια γέμισαν από βίλες, στα πρότυπα των αρχοντικών των Χρούσων, του Πισκοπειού, της Ερμούπολης και της Δυτικής Ευρώπης. Τα πλουσιόσπιτα των οικογενειών Κωνσταντινόπουλου, Κουλούρη, Μαυροκορδάτου, Θεοδώρου, Γεωργίου και Αγαμέμνονα Βελισσαρόπουλου, Γεωργαλά, Αργυράκη, Βόγλη, Ζυμπουλάκη, Ζησιμάτου, σκαρφαλωμένα στους γύρω λόφους, διαδέχονται το ένα το άλλο. Στο κέντρο του οικισμού ο Ι.Ν. του Σταυρού και η ερειπωμένη Λέσχη – Καφενείο «Η Αναψυχή» (1920) του Γεωργίου Βακόνδιου.

Μετά τη σύντομη περιήγηση μου ανάμεσα στις επαύλεις, κάποιες από τις οποίες στέκουν δυστυχώς βουβές και ερειπωμένες, συνέχισα την πορεία μου προς την Ποσειδωνία. Άφησα πίσω μου τον εντυπωσιακό οικισμό, διέσχισα το Στεαστό, δίπλα στον λόφο του Κουκουφά και άρχισα να ανεβαίνω προς την κορυφή του λόφου Τούρλος (137 μ.), που δεσπόζει

στην περιοχή με θέα προς το Κόμητο, με την αγροκτηνοτροφική εγκατάσταση και τον όρμο του Φοίνικα. Άφησα το αυτοκίνητο δίπλα σε μια σύγχρονη οικία και περπάτησα 300 μέτρα φρυγανότοπου μέχρι την κορυφή, με το «Γερμανικό Φυλάκιο». Πρόκειται για ένα μικρό ερειπωμένο πετρόκτιστο κτίσμα, εμβαδού περίπου 10μ², σχεδόν τετράγωνο, με 3 μακρόστενα παράθυρα, μια πόρτα και το δάπεδο στρωμένο με θαυμάσια παλιά πλακάκια με επαναλαμβανόμενα διακοσμητικά μοτίβα σε αποχρώσεις μπεζ, ροζ, βυσσινί.

Η θέα είναι πανοραμική, προς όλες τις κατευθύνσεις, μέχρι το νοτιότερο σημείο της Σύρου, το ακρωτήριο Βιγλοστάσι και γι' αυτό άλλωστε επελέγη η τοποθεσία για την κατασκευή παρατηρητηρίου από τους Γερμανούς. Η ανακωχή της 8^{ης} Σεπτεμβρίου 1943, μεταξύ Ιταλίας-Συμμάχων και η πτώση του Μουσολίνι αιφνιδίασε τους Ιταλούς στρατιωτικούς που βρισκόταν στην Σύρο. Αμχανία κατέλαβε τους Ιταλούς, ενώ εορτασμοί και χαρά επικρατούσε σε όλη τη Σύρο. Σε αντίθεση με άλλα νησιά, οι αξιωματικοί του 7^{ου} Συντάγματος Κούνεο στη Σύρο, αποφάσισαν να μην αντισταθούν στους επερχόμενους Γερμανούς. Οι ιταλικές δυνάμεις αριθμούσαν 1.500 στρατιώτες στη Σύρο και 3.000 στην ευρύτερη περιοχή. Στις 13 Σεπτεμβρίου 1943 ένα μικρό γερμανικό στρατιωτικό τμήμα έφθασε με πλοίο, συνοδευόμενο από δύο ναρκαλιευτικά, απαίτησε από τους Ιταλούς την μεταβίβαση του ελέγχου του νησιού, πράγμα που έγινε πολύ σύντομα. Γερμανικά αεροπλάνα πετούσαν πάνω από τη Σύρο για εκφοβισμό. Οι 1.100 Ιταλοί αφοπλίστηκαν στην προκυμαία και μεταφέρθηκαν υπό άθλιες συνθήκες (χωρίς νερό και φαγητό) με διάφορα μικρά ή μεγάλα σκάφη στον Πειραιά και από εκεί σε στρατόπεδα εργασίας, ενώ 600 Ιταλοί παρέμειναν για να βοηθήσουν τους Γερμανούς στην άμυνα του νησιού. 160 Ιταλοί κρύφτηκαν για να αποφύγουν τον εκτοπισμό. Η Σύρος κατελήφθη χωρίς να πέσει ούτε πυροβολισμός, αλλά ο διοικητής της γερμανικής αποστολής ναύαρχος Λάνγκε δεν είχε καμία εμπιστοσύνη στους Ιταλούς και ήθελε να τους απομακρύνει το συντομότερο από την Σύρο. Η Σύρος παρέμεινε υπό γερμανική κατοχή μέχρι την 11^η Οκτωβρίου 1944. Οι Γερμανοί ασχολήθηκαν μόνο με την άμυνα του νησιού. Δεν αναμίχθηκαν στη διακυβέρνηση του νησιού, που την άφησαν στα χέρια τοπικών αξιωματούχων, ούτε έκαναν καμιά προσπάθεια να εισαγάγουν τρόφιμα, όπως έκαναν οι προκάτοχοι τους, ενώ κατάργισαν τους περιορισμούς στο εμπόριο. Τα αποθέματα τροφίμων των Ιταλών εξαντλήθηκαν τον Ιανουάριο του 1944, ο πληθωρισμός εκτοξεύτηκε στα ύψη, ενώ ο λιμός επανήλθε και τα περιστατικά φυματίωσης ήταν σε έξαρση. Ήδη ο πληθυσμός των Κυκλάδων μετρούσε 8.000 θανάτους από τον φοβερό λιμό που είχε κορυφωθεί τους τελευταίους μήνες του 1941 και στο πρώτο πεντάμηνο του 1942. Όμως τα δεινά από τους κατακτητές πλησίαζαν επιτέλους στο τέλος τους.

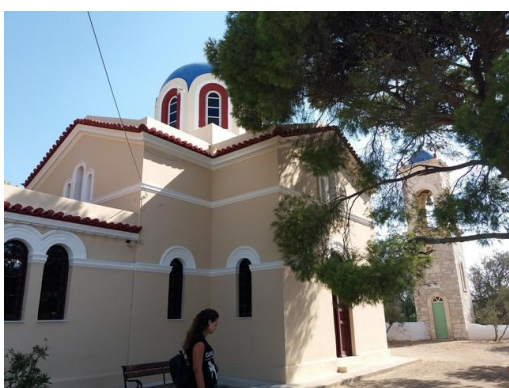
Με αυτές τις σκέψεις για την ζοφερή εποχή της κατοχής, άφησα το ερειπωμένο κτίσμα και κατηφόρισα, απολαμβάνοντας την συναρπαστική θέα προς την απέραντη γαλάζια θάλασσα.

Βιβλιογραφία

- Αναστασίου Τάσος, Σύρα, Ιστορική μνήμη, Περιήγηση, Ταξιδιωτικός Οδηγός, Φρ. Καλουτάς – Copyright, Ερμούπολη 1993
- Δημητρόπουλος Αχιλλέας, Σύρος, Οδηγός για τον επισκέπτη, Κυκλαδικές Εκδόσεις, Αθήνα 1993
- Χάρτης Νήσου Σύρου, Υπό Νικολάου Γ. Κοτσοβίλλη, έκδοσις 3^η μετά Προσθηκών και Διορθώσεων, Εν Σύρω 1914, Εκ του Τυπολιθογραφείου Ν. Φρέρη, Επανέκδοση Φρ. Καλουτάς
- Σύρος, 1:20.000, Τοπο, 10.22, Aegean Cyclades, εκδόσεις Ανάβαση, Αθήνα
- Σύρος, 305, ΣΚΑΪ ΧΑΡΤΕΣ, 1:20.000, Terrain Cartography και ΣΚΑΪ, Αθήνα
- Sheila Le Coeur, Το νησί του Μουσολίνι, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2009
- <https://www.ekirikas.com/> προαγωγή του-επισκόπου-μπραζαβίλ και γκαμπόν
- <https://www.syrostoday.gr/News/67576-Megali-evdomada-stin-I-Mitropoli-Mprazavil-kai-Gkampon.aspx>
- <https://www.syrosisland.gr/place/stavros-parakopi>.
- <https://www.greece.terrabook.com/el/syros/page/parakopi-syros/>
- [https://www.elwikipwdia.org/wiki/Παρακοπή Σύρου](https://www.elwikipwdia.org/wiki/Παρακοπή_Σύρου).

τ. Αρχιμανδρίτης Παντελεήμων Αράθυμος

«Στέγη Μικρασιατικής Μνήμης»

Κείμενο – Φωτογραφίες: Χρήστου Θανόπουλου

Την 15^η Δεκεμβρίου 2017, ο Σύλλογος Μικρασιατών Ερμούπολης Σύρου, ύστερα από παραχώρηση χώρου από τον Δήμο Ερμούπολης – Σύρου, στο ισόγειο του Πνευματικού Κέντρου (επί της οδού Ρίτας Μπούμη), εγκαινίασε την Στέγη Μικρασιατικής Μνήμης (ΣΜΜ). Πρόκειται για έναν μουσειακό χώρο, όπου γίνεται προσπάθεια μέσα από αντικείμενα, φωτογραφίες, έντυπο υλικό, μαρτυρίες, να προβληθεί ο Μικρασιατικός πολιτισμός και να κρατηθεί άσβεστη η μνήμη της Μικρασιατικής πατρίδας, των ανθρώπων, των ηθών και εθίμων. Η ΣΜΜ ανοίγει τις πόρτες της για το κοινό κάθε Δευτέρα και Τετάρτη (11:00 – 13:00) και κάθε Κυριακή (11:00 – 13:00 & 18:00 – 20:00).

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Μικρασιατών Ερμούπολης Σύρου, κ. Νίκος Λειβαδάρας (τηλ. 6938865065) και ο αντιπρόεδρος κ. Χρήστος Τσαούσογλου (τηλ. 6974930868), είναι στη διάθεση κάθε συλλόγου, ομάδας ή μεμονωμένων ατόμων που θα επιθυμούσαν να επισκεφθούν αυτόν τον μοναδικό χώρο.

Τον Αύγουστο του 1922, οι προσδοκίες για την απελευθέρωση των Μικρασιατών αδελφών και το όραμα της Μεγάλης Ιδέας, έγιναν θρύψαλα στις στάχτες της Σμύρνης. Χάθηκαν ελληνικές εστίες αιώνων και 1.500.000 ξεριζωμένοι πρόσφυγες έφθασαν την Ελλάδα. Τον Σεπτέμβριο του 1922 φθάνουν στη Σύρο 7.800 πρόσφυγες (3.415 από Σμύρνη, 417 από Βουρλά, 271 από Σπάρτη Μ.Ασίας, 233 από Βουτζά, 149 από Κρήνη Τσεσμέ, 149 από Φώκαια, 143 από Αϊδίνιο και από άλλα μέρη. Το 60% είναι γυναίκες. Κάποιοι από αυτούς (1.835 άτομα θα αναχωρήσουν από Σύρο, για Αθήνα, Πειραιά, Θήβα, Μακεδονία, Κρήτη, Λέσβο), προκειμένου να επανενωθούν με τις οικογένειες τους ή για να πάνε σε άλλο προορισμό. Κτίζονται 60 κατοικίες στον Ξηρόκαμπο για την στέγαση των προσφύγων. Κάθε σπιτάκι φιλοξενεί δύο οικογένειες. Από τον Νοέμβριο του 1922 οι πρόσφυγες αρχίζουν να οργανώνονται για να αντιμετωπίσουν από κοινού και πιο αποτελεσματικά τα προβλήματά τους. Οι περισσότεροι είναι εργάτες, τεχνίτες και έμποροι, οι οποίοι θα προσφέρουν εργατικά χέρια στις βιομηχανίες της Σύρου και ειδικά οι γυναίκες στα υφαντήρια. Η παρουσία τους θα τονώσει το εμπόριο, την βιοτεχνία – βιομηχανία και την αγροτική παραγωγή.

Ήδη από το 1926 η ενσωμάτωση των προσφύγων στη συριανή κοινωνία έχει προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό και από το 1927 αντιμετωπίζονται από τις αρχές, όπως οι υπόλοιποι πολίτες. Η Ερμούπολη, άλλωστε, δημιουργήμα προσφυγικών εισροών από Αϊβαλί – Μοσχονήσια (1821), Σμύρνη (1822), Χίο (1822), Κάσο – Ψαρρά (1824), ποτέ δεν

θεώρησε ξένους τους πρόσφυγες, οι οποίοι βρήκαν εδώ συμπαράσταση και ανθρωπιά, σε αντίθεση με άλλα μέρη του ελλαδικού χώρου.

Το 1923 λειτούργησε Ορφανοτροφείο της Αμερικανικής Περίθαλψης, έως το 1930, το οποίο φιλοξένησε 1.000 αγόρια και 1.500 κορίτσια από Μικρά Ασία και αρμενικές περιοχές. Το 1925 ιδρύθηκαν η «Ένωση Προσφύγων Νομού Αϊδινίου» και ο «Μικρασιατικός Σύλλογος Κυκλάδων», οι οποίοι το 1927 συγχωνεύθηκαν στην «Παμπροσφυγική Ένωση Κυκλάδων», με πρώτο πρόεδρο τον Αχιλλέα Μαυρομουστάκη. Το 1929 τέθηκε ο θεμέλιος λίθος του Προσφυγικού Συνοικισμού στο Ξηροκάμπι και ιδρύθηκε το 8^ο Δημοτικό Σχολείο για την παιδεία των προσφυγόπουλων, το μετέπειτα 6^ο Δημοτικό Σχολείο, διευθύντρια του οποίου ήταν για 30 χρόνια η δασκάλα Ευγενία Λαζάρογλου από τη Σμύρνη. Σήμερα μία από τις οδούς του Ξηροκάμπου φέρει το όνομα της. Το 1932 το έργο της Παμπροσφυγικής Ένωσης Κυκλάδων έχει ολοκληρωθεί, με την στέγαση όλων των απόρων προσφύγων στο Ξηροκάμπι και έτσι η δράση της ατονεί. Το 2009 επανιδρύθηκε ο «Σύλλογος Μικρασιατών Ερμούπολης Σύρου». Το 2013 με πρωτοβουλία του Συλλόγου ανεγέρθηκε μνημείο Μικρασιατικής Μνήμης στον Ξηροκάμπο. Η ίδρυση της «Στέγης Μικρασιατικής Μνήμης» (2017) ώθησε πολλούς χορηγούς να συμβάλλουν στην μεταμόρφωση του προσφερθέντος από το Δήμο χώρου, με γενναίες προσφορές σε χρήμα (Δέσποινα Παρασκευαΐδου και Μπάμπης Λαζάρογλου από 3.000 ευρώ, ο Αθανάσιος Μαρτίνος προσέφερε 2.000 ευρώ), αλλά και σε είδος (ελαιοχρωματισμός από τον Βαγγέλη Ξαγοράρη, πάτωμα από τον Νίκο Πεσματζόγλου). Την ημέρα των εγκαινίων παρουσιάστηκε η θεατροποιημένη εκδήλωση «Μνήμες» στο θέατρο «Απόλλων».

Ένα πρωινό του Αυγούστου 2018, κάλεσα τηλεφωνικώς τον κ. Νίκο Λειβαδάρα, ο οποίος κατέφθασε σε ελάχιστα λεπτά και άρχισε με πολύ προθυμία, ευγένεια και ενάργεια, να μας ξεναγεί στο χώρο του ΣΜΜ. Κάθε αντικείμενο έχει και μία συγκλονιστική ιστορία να αφηγηθεί. Στον τοίχο κρέμεται το πτυχίο από το Κεντρικό Παρθεναγωγείο Σμύρνης της δασκάλας Ευγενίας Λαζάρογλου, το οποίο οι Τούρκοι το βρήκαν επάνω της και ήθελαν να το σχίσουν κατά την αναχώρησή της από την Σμύρνη. Την ύστατη στιγμή το διέσωσε, πολύτιμο εφόδιο στη νέα της πατρίδας.

Το βλέμμα καθελώνεται στο ημερολόγιο του 17χρονου τότε (1922) Ευριπίδη Τσαούσογλου (πατέρα των Πέτρου και Χρήστου Τσαούσογλου): «Το κείμενο της δυστυχούς και αλησμονήτου Σμύρνης. Τα δεινοπαθήματα, αι κακουχίαι και το σύνολον των περιπετειών μου κατά την αναχώρησή μου εκ της καιγομένης και αχωρίστου Σμύρνης».

Η κατοχή της Σμύρνης. Ήταν ημέρα Σάββατο και ώρα 11:00 πρωί της 27^{ης} Αυγούστου, όπου ενέπεσαν ως πειναλέος και αιμοχαρής λέων κατά της ωραίας και ατυχούς Σμύρνης. Ημέρα βασάνων, διωγμών, ατιμώσεως,

πυρπολήσεως, λεηλασίας, κλοπής, σφαγής, εξοντώσεως και ό,τι είδους φρικτά βασανιστήρια όπου επί Νέρωνος δεν είχαν πάθει οι Ρωμαίοι και όμως η 27^η Αυγούστου ανέτειλε ζοφερά μαύρη και νεφώδης ημέρα βασανιστηρίων διά τους φιλήσυχους κατοίκους της Σμύρνης, προπαντός Χριστιανούς και Αρμενίους. Οι υπόλοιποι ελάχιστα υπέστησαν, καθότι είχαν ξένες εθνικότητες!!!

Παραδίπλα εκτίθενται τα χαλάκια, όπου πάνω τους κοιμόταν η οικογένεια Λαζάρογλου, τόσο μέσα στο πλοίο που τους μετέφερε στην Ελλάδα, όσο και πάνω στα σκαλιά του Ι. Ν. Μεταμορφώσεως στην Ερμούπολη, όπου βρήκαν το πρώτο καταφύγιο, μόλις έφθασαν στη Σύρο. Λίγο χώμα από την αιματοβαμμένη γη της Ιωνίας. Υπάρχει μια φωτογραφία του Αχιλλέα Ζησίδη, πατέρα της μάνας της Ντίνας Συκουτρή. Αρκετό καιρό μετά την αναχώρησή του από την Κωνσταντινούπολη, έλαβε αναπάντεχο δώρο από έναν Τούρκο φίλο. Του έστειλε τη βάρκα με τα δίχτυα που ψάρευε και τυλιγμένες μέσα σε αυτά την εικόνα του Αγίου Φανουρίου, μαζί με άλλες εικόνες της οικογενείας. Σε μια άλλη φωτογραφία απεικονίζεται η Ντίνα Συκουτρή παιδάκι, μαζί με τη γιαγιά της Κωνσταντίνα Ζησίδου.

Πολύ ενδιαφέρον και υπέροχο το κέντημα με τον έφιππο Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, τελευταίο αυτοκράτορα, να προτρέπει τον επίσης έφιππο βασιλιά Κωνσταντίνο να βαδίζει προς την Πόλη, ενώ στο βάθος φαίνονται η Αγία Σοφία, ο δικέφαλος βυζαντινός αετός και το θωρηκτό «Αβέρωφ». Είναι έργο της γιαγιάς της Πόπης Μαρινάκη και Φιλιώς Σιάχου (από το Αϊβαλί). Η τελευταία πέθανε πριν μερικούς μήνες. Στο ταμπλό με τις φωτογραφίες ξεχωρίζει η φωτογραφία της Μαργαρώς Σαμανίου, που είχε φθάσει στην Ελλάδα τετράχρονο ασυνόδευτο κοριτσάκι και είχε φιλοξενηθεί αρχικά στο ορφανοτροφείο. Πέθανε το 2017, σε ηλικία 99 ετών. Υπάρχει ακόμα η φωτογραφία του Γιάννη Κίκιλη, το πορτραίτο του οποίου έκανε δωρεά ο εγγονός του, Λευτέρης Κίκιλης. Σε βιτρίνες φιλοξενούνται ασημικά, κοσμήματα, κράνος, ξιφολόγχη (δωρεές Νίκου Λειβαδάρα – Ντίνας Συκουτρή), κανδήλα από το Αϊβαλί (δωρεά οικογένειας Δήμου), σαμοβάρι από τον Πόντο, το μαγκάλι (δωρεά Μάξιμου Ταλασλή), κιονόκρανο από ναό των Μοσχονησίων, αντίγραφο νυφιάτικης φορεσιάς Σμύρνης του Μουσείου Μπενάκη, κεραμικά από το Τσανάκαλε, το μπουύλο (δωρεά Ευλαλίας Αρτεμιάδου-Τσονόγλου), η εικόνα της βαπτίσεως του Χριστού, 19^{ου} αιώνα, από την Κωνσταντινούπολη (δωρεά Κώστα Ιωαννίδη). Του ιδίου δωρεά είναι ο πίνακας «Θρήνος» του ζωγράφου Πάνου Τζωρτζίνη, με την θανούσα Μ. Ασία, ανάμεσα σε δύο αγγέλους. Συνταρακτική η ιστορία του συριανού Γιώργου Βοΐκου, ο οποίος έφτασε 7χρονος στη Σύρο, επέστρεψε στην Ιωνία με τον πόθο να δει το πατρικό του και μόλις το αντίκρισε έπαθε έμφραγμα και πέθανε στο νοσοκομείο (1987).

Τα αισθήματα που απορρέουν από μία επίσκεψη στην Στέγη Μικρασιατικής Μνήμης δεν θα μπορούσαν παρά να είναι ανάμεικτα.

Νοσταλγία, οδύνη, θαυμασμός περηφάνια. Συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές αυτής της αξιόλογης προσπάθειας διατήρησης της ιστορικής-συλλογικής μνήμης και απότισης φόρου τιμής στις αξέχαστες πατρίδες του Ελληνισμού.

Βιβλιογραφία

- Ενημερωτικό φυλλάδιο επισκεπτών Στέγης Μικρασιατικής Μνήμης.
- www.syllogosmikrasiatwnsyrou.blogspot.com
-

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΤΗΜΑ ΕΣ ΑΙΕΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

*Εις μνήμην των διδασκάλων της
θύραθεν παιδείας μου*

Γεωργίου Π. Σαρλή

Με απουσία σημείου στίξεως στον τίτλο του παρόντος, καταθέτω και εγώ τον όβολόν μου στην πληροφόρηση για το υπαρκτό και περίπλοκο θέμα της ελληνικής γλώσσας.

Της γλώσσας, η οποία παρότι δεν ενεχόταν άμεσα των επιστημών που θεράπευα, εντούτοις η επί μακράν σειρά ετών συνύπαρξής μου με την πανεπιστημιακή νεολαία μου παρέχει την δυνατότητα να αναφερθώ σε αυτήν, καθώς να διαβλέψω και την πορεία της.

Είναι γνωστόν ότι εκατοντάδες πνευματικοί και μη Έλληνες, καθώς διαπρεπείς και ελληνολάτρες ξένοι έχουν υμνήσει την αρχαία Ελληνική γλώσσα, διατυπώνοντας απόψεις για την μοναδικότητα, το ενιαίο, την διαχρονικότητα και την ακτινοβολία της.

Έτσι, αναγνωρίζεται ακόμη περισσότερο η υπεροχή της σύγχρονης καθομιλουμένης Ελληνικής, διότι:

Είναι η γλώσσα, με την συνεχή ζώσα παρουσία στον ελλαδικό χώρο επί τέσσερις χιλιάδες έτη και γραπτή παράδοση τριάμισυ χιλιάδων ετών, όπου όλες σχεδόν οι πανάρχαιες λέξεις της διατηρούνται είτε προταρχικώς, είτε μέσω των συνθέτων και των παραγώγων.

Είναι η γλώσσα από τις πιο πλούσιες σε αριθμό λημμάτων, που προσφέρει ιδιαίτερες δυνατότητες εκφράσεως και διατυπώσεων υψηλών και σαφών νοημάτων, πολλά των οποίων ταξίδευσαν και κατέκτησαν τον κόσμο.

Είναι η εννοιολογική γλώσσα [“Αρχή σοφίας, η των πραγμάτων επίσκεψις” (Αντισθένης)], η οποία διαχωρίζεται από τις υπόλοιπες που χαρακτηρίζονται σημειολογικές, όπου μέσω της ετυμολογίας των λέξεων της δυνάμεθα να κατανοήσουμε τον σωστό τρόπο γραφής τους, όπως και οι λεκτικοί της τύποι δύνανται να αναπαρασταθούν σε ολοκληρώματα και σε τέλεια σχήματα παραστατικής.

Είναι η γλώσσα η “συμπαντική” (Πυθαγόρας), μια και οι αριθμοί προέρχονται από το Ελληνικό αλφάβητο - που ο σχηματισμός τους είναι συναφής και με τις γωνίες από τις οποίες αυτοί συνίστανται - και τα γράμματά του σε κανονική γραφή, αλλά και σε διάφορους συνδυασμούς μετατρέπονται σε σημεία μουσικής (νότες). Οπότε, δικαίως ο Πλάτων αναφέρει: “ Η ονοματοδοσία των όντων ουκ έστι τυχαία”.

Είναι η γλώσσα, που αποτέλεσε το στερεό θεμέλιο της διαμορφώσεως των επιστημών και του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πολιτισμού, παρότι κατά το

παρελθόν από πολλούς αμφισβητήθηκε, όπως και αν εμείς οι Νεοέλληνες έχουμε σχέση με τους προγόνους μας. Βεβαίως, δύναται ο Ισοκράτης να μη δέχεται την γενετική καταγωγή αλλά την ελληνική παιδεία, ωστόσο γενετικές μελέτες απέδειξαν ότι παρόλες τις αναμίξεις το DNA του Έλληνα, ως προς όλες τις εκδηλώσεις του, παραμένει ικανοποιητικά σταθερό.

Είναι η γλώσσα της Καινής Διαθήκης και των Ακολουθιών της Εκκλησίας μας, με τις εκατό περίπου άγνωστες λέξεις και φράσεις και τις τελείως ελάχιστες άγνωστες, αντιστοίχως.

Είναι τέλος, το πανάρχαιο και αιώνιο σύμβολο της εθνικής μας ταυτότητας και κληρονομιάς, με την παγκόσμια εμβέλεια.

Συνεπώς, το μάθημα της Ελληνικής γλώσσας επιβάλλεται, υπερασπιζόμενο και από τους εκπαιδευτικούς, να αποτελεί την βάση της παιδείας μας. Τα νεαρά Ελληνόπουλα θα πρέπει να μορφώνονται και να καλλιεργείται η σκέψη τους, ώστε να αισθάνονται τον εαυτό τους αισιόδοξο, ελεύθερο και υπεύθυνο για το πεπρωμένο του ανθρώπου στην γη και για να εξαφθεί μέσα τους ο πόθος για τον τέλειο άνθρωπο.

Βεβαίως, στην εποχή μας υπάρχουν και κάποιοι που λανθασμένα ή μη θεωρούν τόσο την αρχαία Ελληνική όσο και την Λατινική νεκρές γλώσσες. Οφείλω όμως να υπενθυμίσω, όπως και σε προηγούμενη συγγραφή μου, ότι η Λατινική ναι μεν δεν χρησιμοποιείται πλέον ως βασικό μέσο επικοινωνίας, όμως το αλφάβητό της το έχουν δανειστεί για την γραφή τους οι περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες, αποτελεί απαραίτητο βοήθημα κάποιων θεωρητικών επιστημόνων και χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα στην ονοματοδοσία όλων των ζωντανών οργανισμών του πλανήτη. Επίσης, σύμφωνα με τα διεθνώς επιστημονικά καθιερωμένα και στην αρχική περιγραφή κάθε ανακαλυπτομένου είδους με τα χαρακτηριστικά της ζωής.

Αλλά και πολλοί άλλοι τα τελευταία χρόνια, ομιλούν και αρθρογραφούν για πλήθος ξένων λέξεων που έχουν ελληνοποιηθεί, χωρίς την ενημέρωση του λαού, απεμπολιζόμενης τοιουτοτρόπως της γλωσσικής μας κληρονομιάς. Αντιθέτως, γλωσσολόγοι διατείνονται ότι η ελληνοποίηση ξένων λέξεων, ιδιαίτερα αγγλοσαξωνικών, δεν αλλοιώνουν την γλώσσα μας, εφόσον αντιστοιχες λέξεις απουσιάζουν από το Ελληνικό λεξιλόγιο. Όσο για την αποδόμηση της γλώσσας, αυτή θα επέλθει αν οι ελληνικές λέξεις θα αντικαθίστανται από ξένες ή θα χρησιμοποιούνται στον γραπτό και προφορικό λόγο, ηθελημένα ή μη, λέξεις ατεκμηρίωτες.

Αναμφισβήτητο πάντως είναι το γεγονός, ότι για την πολυδύναμη και πολυπαθή γλώσσα μας, δημιουργούνται ευοίωνες προοπτικές. Προ πολλού, τα αρχαία Ελληνικά διδάσκονται ως μάθημα υποχρεωτικό πλέον σε κλασικά λύκεια πολλών χωρών της υφελίου, για την βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευμένων και την εισαγωγή τους στον Ελληνικό πολιτισμό. Επίσης, σε πολλά ξένα Πανεπιστήμια έχουν ιδρυθεί έδρες αρχαίων Ελληνικών, υπάρχουν ανά τον κόσμο ειδικές σχολές διδασκαλίας τους και έχει δημιουργηθεί πλατφόρμα για να τα μαθαίνουν, μέσω ενός παιγνίου, οι

ενήλικες χρήστες του διαδικτύου. Ακόμη, στη Μ. Βρετανία συνιστάται η σπουδή τους από τα ανώτερα επιχειρηματικά στελέχη, κατόπιν της διαπιστώσεως ότι έχουν μεγάλη αξία για τους τομείς οργανώσεως και διαχειρίσεως επιχειρήσεων. Τούτο δε οδήγησε στην αποθησαύριση μέχρι σήμερα των έξι και πλέον εκατομμυρίων λεκτικών τους τύπων, μιας εργασίας που συνεχίζεται.

Από τα ανωτέρω αναφερθέντα, με διαυγή διαίσθηση και έμπνευση, διαβλέπω ότι η σύγχρονη καθομιλουμένη γλώσσα μας, διαπλασμένη και εμπλουτισμένη με νέα Ελληνικά και ξένα στοιχεία, που θα έχουν αποδειχθεί στοιχεία προόδου της, θα αποτελέσει στο απώτερο μέλλον την γλώσσα που θα διαβάζουν οι Η/Υ νέας γενεάς, δυνάμενοι να μιμούνται την ανθρώπινη ευφυΐα.

Και πράγματι, διαπιστώθηκε ότι οι Η/Υ προηγμένης τεχνολογίας δέχονται ως νοηματική γλώσσα την Ελληνική, όπου μόνο σε αυτή δεν υπάρχουν όρια. Έτσι, αποκλειστικά στην Ελληνική γλώσσα πολλές επιστήμες θα εύρουν τις νοητικές εκφράσεις που χρειάζονται, χωρίς τις οποίες η επιστημονική σκέψη αδυνατεί να σημειώνει πρόοδο.

Άλλωστε είναι και η κατάλληλη στιγμή, που τομέας της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας έχει στρέψει το ενδιαφέρον του στον ανθρώπινο εγκέφαλο, προς ανεύρεση, εκτός των άλλων, της αιτιολογίας, του τρόπου διαγνώσεως και της θεραπείας των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων. Ομοίως και στην επίδραση του νου επί της ύλης, που είναι μία απτή πλέον πραγματικότητα, λίαν χρήσιμη στον άνθρωπο, είτε για να αποθεραπευθεί, είτε για να αντιστρέψει την διαδικασία γηράνσεώς του ή και για την επικοινωνία του με τους μελλοντικούς από το διάστημα επισκέπτες του.

Βεβαίως εύλογα αντιλαμβάνεται κανείς, ότι η γλώσσα αυτή που θα είναι το βασικό κλειδί της δημιουργίας αυτών των υψηλής τεχνολογίας Η/Υ δεν θα φέρει κανένα εθνωνύμιο, αλλά κάποια επιλέξιμη ονομασία, αφού οι υπεύθυνοι της παγκοσμιοποίησεως επιθυμούν την κατάργηση των εθνικών γλωσσών.

Σε βάθος όμως χρόνου είναι πιθανόν κάποιοι από τους τότε κατοίκους του πλανήτη να ανακαλύψουν, ότι το θεμέλιο της γλώσσης των Η/Υ τους υπήρξε η επί αιώνες διαπλασσομένη αρχαία Ελληνική γλώσσα. Ακριβώς όπως και επί των ημερών μας, εντοπίστηκαν στην κεντρική Ασία οι φυλές Καλās και Παχτούν ή Παστούν, με τον γονότυπο των μελών τους να συμπίπτει με εκείνο των αρχαίων Ελλήνων και με στοιχεία γλώσσης των Ελλήνων-Μακεδόνων.

Κατόπιν των ανωτέρω φρονώ, ότι **η Ελληνική γλώσσα θα παραμείνει ουσιαστικά μία και αδιαίρετη εις το διηνεκές, κτήμα της ανθρωπότητας.** Οπότε, θα διατηρήσουμε το ανά τους αιώνες ομόγλωσσον, ομότροπον, καθώς και το ομόθρησκον, η απώλεια του οποίου, λόγω αφελληνισμού, θα οδηγούσε χωρίς αμφιβολία και στην αποχριστιανοποίηση.

Πέραν αυτών, είναι επιβεβλημένο η εκάστοτε γενεά παροτρυνόμενη να προασπίζει τους πυλώνες των πνευματικών αξιών της φυλής μας και να επιδιώκει ένα σταθερά σύγχρονο κράτος, ώστε να μην κατατασσόμαστε διεθνώς στην κατηγορία των αποτυχημένων κρατών (failed states).

Ωστόσο, άλλη μία κονίστρα έχει προσφάτως δημιουργηθεί, την οποία οι επερχόμενες γενεές θα κληθούν να την προσεγγίσουν με μεγάλη νηφαλιότητα, προσοχή και χωρίς εντάσεις. Αναφέρεται σε μία συγκεκριμένη εδαφική περιοχή, όμορη τμήματος των βορείων συνόρων μας, που τα λείψανα της μακραίωνης ελληνικότητάς της είναι τόσο πολλά και τόσο πειστικά, που δεν επιδέχονται κανενός είδους αμφισβητήσεις. Αλλά και χωρίς αμφισβητήσεις, βάσει των περί ενός όλου κανόνων Δικαίου, θα δοθεί και η οριστική λύση του προκύψαντος αυτού προβλήματος, που θα επαληθεύει και τις υπάρχουσες προρρήσεις κάποιων ευσεβών χριστιανών.

Και εδώ τίθεται το μέγα ερώτημα: Πράγματι επαληθεύονται οι προρρήσεις των θεόπνευστων ανθρώπων ή οι ηγέτες της υφηλίου που ρυθμίζουν τις τύχες μας, υπό το πρόσχημα της επαληθευσεώς τους, έχουν επιτύχει και καλύπτει τους ιδιοτελείς σκοπούς τους;

Πάντως η Ελληνική γλώσσα, “κόρη της αρχαίας και μητέρα της νεοελληνικής”, θα είναι μελλοντικά η ύψιστη προσφορά του λαού μας στην ανθρωπότητα. Λόγος που πρέπει τόσο οι ιθύνοντές μας όσο και εμείς να σεβόμαστε και να καλλιεργούμε αυτήν την πανάρχαια εθνική κληρονομιά. Είναι ολέθριο σφάλμα να επιτρέψουμε να υποβιβαστεί η εθνική συνείδηση των νέων Ελλήνων. Βεβαίως η χώρα μας στο διάβα τριών (3) ηπείρων και αγκαλιά με επτά (7) πελάγη, έχει καθορισθεί από την μοίρα να διατηρεί ακοίμητο τον λύχνο του έθνους και της υπάρξεώς μας. Σε αυτήν θα ευρισκόμαστε, θα ζούμε και θα την υπερασπιζόμαστε με αγώνες και θυσίες ως την πλέον σημαντική γεωγραφική περιοχή του ωραίου και φιλόξενου πλανήτη μας.

21 Φεβρουαρίου 2019
Παγκόσμια Ημέρα
Μητρικής Γλώσσας

9 Φεβρουαρίου 2019
Παγκόσμια Ημέρα
Ελληνικής Γλώσσας

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΑΡΓΟΛΙΔΑ

Κείμενο – φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Την Παρασκευή 29 Μαρτίου 2019, 18 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησαν ημερήσια εκδρομή στην Αργολίδα, με ξενάγηση στο Ασκληπιείο Επιδαύρου, φαγητό στο Λιγουριό και παρακολούθηση της ακολουθίας των Γ' Χαιρετισμών στην Ιερά Μονή Καλαμίου.

Παρά την αρχική αργοπορία του πούλμαν, η εκδρομή εξελίχθηκε ομαλά. Ο αέρας φυσούσε μανιασμένα, αλλά η λιακάδα ήταν ισχυρός σύμμαχος. Το μικρό πούλμαν ξεγλίστρησε γρήγορα από τα δίχτυα της πρωτεύουσας και μετά από μία πανέμορφη διαδρομή ανάμεσα σε πεύκα, ελιές και πορτοκαλιές δίπλα στην γαλανή θάλασσα, έφθασε στον αρχαιολογικό χώρο του Ασκληπιείου Επιδαύρου. Εκεί μας υποδέχτηκε η ξεναγός μας κ. Ανίνου Καρολίνα, η οποία μπροστά στο μουσείο μας μύησε στον θαυμαστό κόσμο της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, ιστορίας, αρχιτεκτονικής και ιατρικής.

Πρώτος γιατρός και γιατρός των θεών ήταν ο Απόλλων. Ο γιός του Απόλλωνα και της Κορωνίδας, ο Ασκληπιός, μαθήτευσε κοντά στον Κένταυρο Χείρωνα στο Πήλιο, όπου έμαθε τα μυστικά της ιατρικής και έγινε ιατρός –θεραπευτής των θνητών. Την θέση του τοπικού ήρωα Μαλεάτα που είχε ταυτιστεί με τον Απόλλωνα και το ιερό του οποίου υπήρχε στο Κυνόρτιον όρος πάνω από το θέατρο, ήδη από την 3^η π.Χ. χιλιετηρίδα, πήρε ο Ασκληπιός. Η αρχαία παράλια πόλη της Επιδαύρου (σημερινή Παλιά Επίδαυρος), είχε ένα Ασκληπιείο εντός του πολεοδομικού ιστού της, χωρίς κάποια ιδιαίτερη εξέλιξη. Αντίθετα, το Ασκληπιείο που ίδρυσε στην ενδοχώρα, στους πρόποδες του Κυνόρτιου όρους, άρχισε να ανεβαίνει τον 5^ο αι. π.Χ., ενώ με το οικοδομικό πρόγραμμα του 4^{ου} αι. π.Χ. αναβαθμίστηκε σημαντικά και κτίστηκαν τα κυριότερα κτίρια, όπως ο δωρικός περίπτερος ναός του Ασκληπιού (του αρχιτέκτονα Θεόδοτου) με το χρυσελεφάντινο άγαλμα του θεού (έργο του Θρασυμήδη) και γλυπτό διάκοσμο στα αετώματα (έργο του Τιμόθεου). Το κυκλικό κτίριο της Θόλου με την εξωτερική δωρική κιονοστοιχία και την εσωτερική κορινθιακή κιονοστοιχία, με έργα ζωγραφικής του Σικυώνιου Πausσία στον κυκλικό τοίχο, όπου λατρευόταν ο Ασκληπιός ως χθόνιος ήρωας. Στο περίφημο θέατρο (έργο του Πολυκλείτου του νεότερου 330 π.Χ.) με τις υπέροχες αναλογίες και την μοναδική ακουστική, ελάμβαναν χώρα δραματικοί και ποιητικοί αγώνες, στη διάρκεια της γιορτής του θεού. Κτίστηκαν επίσης, το Εγκοιμητήριο ή Άβατο με ιωνική στοά, όπου οι πιστοί κοιμόντουσαν πάνω στο δέρμα του ζώου που είχαν προηγουμένως θυσιάσει στο βωμό του Ασκληπιού, για να θεραπευτούν ή να δουν στο όνειρό τους τον τρόπο θεραπείας τους. Υπήρχε επίσης το στάδιο, μήκους 181 μ. για αγώνες δρόμου, λουτρά, ξενώνες, εστιατόριο με ένα πανέμορφο πρότυπο ιωνικών

κίωνων, παρόμοιο με τα προπύλαια της Ακρόπολης Αθηνών. Οι Ασκληπιάδες ιερείς – ιατροί έκαναν και απλές χειρουργικές πράξεις, διότι εκτός των άλλων, βρέθηκαν ιατρικά εργαλεία. Το ιερό του Ασκληπιού λεηλατήθηκε από τον Σύλλα (86 π.Χ.), ανακαινίστηκε λίγο αργότερα και τελικά έκλεισε και μαράζωσε με το διάταγμα του αυτοκράτορα Θεοδοσίου Α΄ του Μεγάλου (392 μ.Χ.).

Η ομάδα θαύμασε από κοντά το αρχαίο θέατρο και την ακουστική του, καθώς τα λευκά σύννεφα διέσχιζαν βιαστικά τον γαλανό ουρανό. Η επίσκεψη στο μουσείο ήταν κατατοπιστική για την αρχιτεκτονική των κτιρίων που στόλιζαν το τέμενος. Ο περίπατος στον υπόλοιπο αρχαιολογικό χώρο ήταν εξίσου αποκαλυπτικός, όπου με χαρά διαπιστώσαμε τις προσπάθειες αναστήλωσης που γίνονται τόσο στην Θόλο, όσο και στο Εγκοιμητήριο, αλλά και στο τελετουργικό εστιατόριο.

Ακολούθησε γεύμα στο Λιγουριό, στο εστιατόριο «Αντώνιος», όπου ο κ. Αργυρόπουλος και το προσωπικό του μάς περιποιήθηκαν παντοιοτρόπως. Κατόπιν η ομάδα μέσα από ένα υπέροχο τοπίο με ανθισμένα δένδρα και κατάφυτες πλαγιές, μέσω του χωριού Αδάμι, κατευθύνθηκε προς την Ιερά Μονή Καλαμίου. Κτισμένη σε μία ορεινή τοποθεσία με υπέροχη θέα προς την πλευρά της Παλιάς Επιδαύρου, στέκεται αγέρωχη εκεί όπου τον 17^ο αιώνα υπήρχε η παλαιά μονή σε μια περιοχή που έβριθε από ασκηταριά. Η Μονή λειτούργησε ως ανδρική μέχρι την διάλυσή της το 1834 από το βασιλικό διάταγμα του Όθωνα. Η συνοδεία των καλογριών που έφθασε εδώ το 1972, με επικεφαλής τη σημερινή ηγουμένη Μελάνη Φράγκου, βρήκε το μικρό παλαιό καθολικό και κάποια ετοιμόρροπα κελλάκια. Με πολύ μόχθο και μεράκι έκτισαν σιγά-σιγά το λαμπρό πετρόκτιστο καστρομονάστηρο, με διώροφες και τριώροφες πτέρυγες. Το σύγχρονο καθολικό έχει αγιογραφηθεί από τέσσερις μοναχές και συνεχεται με το διατηρημένο παλαιό εκκλησάκι. Πολύ περιποιημένοι κήποι περιβάλλουν τη μονή, με τα υψηλής αισθητικής κτίσματα και το σεβασμό στην Αθωνική παράδοση. Οι 30 μοναχές διακρίνονται για την καλλιφωνία, την φιλοξενία, τη φιλοτιμία και την αγάπη τους προς τον ταλαιπωρημένο σημερινό άνθρωπο. Ενθουσιασμένοι από τις μελωδικές φωνές των μοναζουσών που έψαλλαν τους Χαιρετισμούς προς την Υπεραγία Θεοτόκο, αλλά και από τα πλούσια κεράσματα, αποφορτισμένοι από τις έγνοιες και τα προβλήματα και αναζωογονημένοι, πήραμε την άγουσα προς την Αθήνα.

Βιβλιογραφία

- Παπαχατζής Νίκος, Μυκήνες – Επίδαυρος – Τίρυνθα – Ναύπλιο, εκδόσεις Κλειώ, Αθήνα 1978.
- Ένθετο Εφημερίδας «Καθημερινή», Επτά Ημέρες, Κυριακή 25 Ιουλίου 1999,
- ChristopherMee-AntonySpawfotrΗ Αρχαιολογικός Οδηγός της Πελοποννήσου, εκδόσεις Leadercom, Αθήνα.
- www.epidavros.gr/el/mones-ekklisies/252-monh-panagia-monikalamiou.html

Μερικές Φωτογραφίες από την εκδρομή

Πασχαλινή Εορταγορά, τσάι και διάλεξη της ομότιμης καθηγήτριας κ. Μερόπης Σπυροπούλου

Κείμενο-φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Κυριακή 14 Απριλίου 2019 έλαβε χώρα στην Στέγη του Συνδέσμου Συριανών Πασχαλινή Εορταγορά και τσάι, όπως κάθε χρόνο, τέτοια εποχή.

Την αίθουσα και τα τραπέζια είχαν διακοσμήσει πασχαλινά οι κυρίες του Δ.Σ. Υπέροχα τσουρέκια, λαμπάδες, σοκολατένια αυγά και διακοσμητικά, είχαν την τιμητική τους στο φετινό πασχαλινό παζάρι, πάντα υπέρ των φιλανθρωπικών σκοπών του Συνδέσμου.

Την εκδήλωση λάμπρυνε με την πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία της η ομότιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μερόπη Σπυροπούλου. Το θέμα της διάλεξης ήταν: «Γιατί η γυναίκα» και αναφέρθηκε στον μοναδικό και πολλαπλό ρόλο που ανέκαθεν κάθε γυναίκα καλείται να παίξει στην κοινωνία, ως μητέρα, σύζυγος, παιδαγωγός, δασκάλα, εργαζόμενη, πολίτης, κ.λ.π.

Η κ. Σπυροπούλου, «χαρισματική δασκάλα», συνάρπασε το ακροατήριο της, αφήνοντας τις καλύτερες εντυπώσεις. Μετά την ολοκλήρωση της διάλεξης πολλές κυρίες ζήτησαν το κείμενο της ομιλίας γραπτώς.

Η κ. Μερόπη Σπυροπούλου, γεννημένη στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου (1939), εξελέγη Τακτική Καθηγήτρια της Ορθοδοντικής στην Οδοντιατρική Αθηνών (1980), όπου υπηρέτησε για 26 χρόνια. Της απενεμήθη ο τίτλος της Ομότιμης Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Αθηνών (2006).

Επισκέπτρια Καθηγήτρια πολλών ξένων πανεπιστημίων, διετέλεσε Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ορθοδοντικής Εταιρείας, πρόεδρος μέλος ή επίτιμο μέλος πολλών Επιστημονικών και Πολιτιστικών Οργανώσεων, Αντιπρόεδρος της Εθνικής Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών.

Επί σειρά ετών διδάσκει σε Σχολές Γονέων της Μητροπόλεως Πειραιώς και είναι συνεργάτης του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Πειραιϊκής Εκκλησίας.

Έχει δώσει πάνω από 600 διαλέξεις στην Ελλάδα και Κύπρο, ως προσκεκλημένη ομιλήτρια πολιτιστικών σωματείων, ενώ αρθρογραφεί σε διάφορα έντυπα για θέματα Παιδείας, Υγείας και Κοινωνικού Προβληματισμού.

Έχει συγγράψει 16 βιβλία, με δοκίμια και διηγήματα. Έχει τιμηθεί με πολλές διακρίσεις και βραβεία.

Είναι παντρεμένη με τον συνάδελφο της, Νίκο Σπυρόπουλο,, Ομότιμο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έχουν 2 γιούς και έναν εγγον

Μετά τις Φωτογραφίες, διαβάσετε την ομιλία :

Μερικές φωτογραφίες από την εκδήλωση:

Η κ. Σπυροπούλου στο βήμα

ΜΕΡΟΠΗΣ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Όμότιμης Καθηγήτριας Πανεπιστημίου Αθηνών

ΓΙΑΤΙ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ;

Ο τίτλος για τις σκέψεις που θα ακολουθήσουν μπορεί να συμπληρωθεί με πολλούς τρόπους. Για παράδειγμα, μπορεί κάποιος να αναρωτηθεί «*Γιατί ή σύγχρονη γυναίκα έχει έπωμισθεί τόσες υποχρεώσεις;*» ή «*Γιατί ή γυναίκα έπρεπε να παλαίψει τόσο για να κατακτήσει αυτόνομα δικαιώματα;*» Κι ακόμα, «*Γιατί ή επίδραση της γυναίκας, σε όλες τις πτυχές της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής, υπήρξε και συνεχίζει να είναι τόσο σημαντική ώστε να έχει χαρακτηριστεί κάποτε ως ένα από τα τρία μεγαλύτερα δεινά (πύρ, γυνή και θάλασσα) ή, για να θυμηθούμε τον γνωστό διάλογο μεταξύ Θεοφίλου και Κασσιανής, ως πηγή των «φαύλων» αλλά και των «κρείττων»;* Και, τέλος, «*Γιατί θα μπορούσε κάποιος, σήμερα, να υποστηρίξει ότι σε μια κοινωνία που σήπεται και έκχυδαίζεται, ή γυναίκα μπορεί να είναι εκείνη που θα άντισταθεί και θα προσφέρει πολύτιμα ερείσματα ποιοτικής αναβάθμισης της ζωής μας;*»

Ο στίχος του έθνικού μας ποιητή, Διονυσίου Σολωμού, «*Θαυμάζω τις γυναίκες μας και στ' όνομα τους μνέω*», αποκαλύπτει, με σαφήνεια, μιὰ πηγαία αναγνώριση του ρόλου που παίζει, που μπορεί να παίζει ή γυναίκα, σε όλες τις πτυχές της ζωής μέσα στην κοινωνία. Ένας ρόλος που, όπως θα δοῦμε στη συνέχεια, έχει μεγάλη συνεισφορά και επίδραση σ' αυτό που χαρακτηρίζουμε ως Παιδεία, στην ευρύτερη της έννοια, από την οποία όλα πηγάζουν και στην οποία, τελικώς, όλα ανάγονται.

Το 1833, ο Αδαμάντιος Κοραής γράφει: «*Τρόπον μεταβολής της Ελλάδος από την κατάστασιν εις την οποίαν εύρίσκεται σήμερον, ούτ' έστοχάσθην ποτέ, οὔτε στοχάζομαι άλλον παρά την Παιδείαν*». Αναλογίζομαι τις προεκτάσεις της σοφής αυτής, και όσο ποτέ άλλοτε επίκαιρης σήμερα διαπιστώσεως, και συνειδητοποιώ ότι δεν μπορεί να είναι απλή σύμπτωση τὸ ότι ή λέξη Παιδεία είναι γένους θηλυκοῦ. Συνειδητοποιώ δηλαδή ότι, ή πολυσήμαντη αυτή έννοια μπορεί, με χίλιους τρόπους, να πηγάζει, να μεταδίδεται, να υπηρετείται και να προάγεται, κατά κύριο λόγο, από τη γυναίκα και κυρίως τή μάνα.

Στό σημείο αυτό, είναι νομίζω έξαιρετικά χρήσιμο να θυμηθούμε κάτι που αναφέρει στα απομνημονεύματά του ο μεγάλος μας ποιητής Γιώργος Σεφέρης. Όταν, κάποτε, τὸν ρώτησε κάπως υποτιμητικά ένας έπιφανής ξένος:

- *Μά σοβαρά πιστεύετε ότι είστε απόγονοι του Λεωνίδα και του Θεμιστοκλή;*

Ο Σεφέρης του απάντησε:

- *Όχι. Είμαστε απόγονοι μονάχα της μάνας μας. Πού μάς μίλησε έλληνικά, που προσευχήθηκε έλληνικά, που μάς νανούρισε με ιστορίες για τα κατορθώματα του Λεωνίδα, του Θεμιστοκλή, του Διάκου και του Παπαφλέσσα και είδαμε την ψυχή της να βουρκώνει τή Μεγάλη Παρασκευή, μπροστά στο ξόδι του νεκρού Θεανθρώπου.*

Τὸ ίδιο τονίζει, με τὸν δικό του ανεπανάληπτο τρόπο, και ο κορυφαίος δοκιμιογράφος μας, Κώστας Ε. Τσιρόπουλος. Γράφει :

«...*Η γυναίκα είναι ή σεπτή κλειδοκρατόρισσα του μυστηρίου της ζωής, εκείνη που διερμηνεύει όργανικά και χυχικά όλα τὰ αίνιγματα και τὰ θεϊὰ δωρήματα το[τ] ανθρώπου. Σ' αυτήν στηρίζεται ο θεσμός της οικογένειας, κι εκείνη, με τρόπους ποικίλους στοργής,*

παραδείγματος καί πειθαρχίας, σφραγίζει τά παιδιά της μέ σφραγίσματα άνεξίτηλα μνήμης καί πολύτιμων έμβιώσεων...».

Τόσες , λοιπόν, άπειρες προεκτάσεις, δίνουν οί έξέχοντες αύτοί πνευματικοί άνδρες στά νάματα πού πηγάζουν άπό τή Μάνα. Τήν πρώτη, τήν άναντικατάστατη, αλλά καί άναπόφευκτη δασκάλα τοῦ κάθε άνθρώπου.

Όμως, μάνα καί φορέας μητρικής παιδείας δέν εἶναι μόνο ή φυσική μητέρα. Κάθε γυναίκα, άν τό θελήσει, μπορεί νά προσωποποιήσει τίς ιδιότητες τῆς μάνας γιά κάθε παιδί πού θά συναντήσει στόν δρόμο της καί θά θελήσει νά τό νιώσει γιά δικό της παιδί. Μπορεί νά τό ποτίσει, σάν μέ άθάνατο νερό, μέ όλα τά νοήματα πού άναβλύζουν άπό τά λόγια τῶν μεγάλων ποιητῶν μας.

Κι άξιζει έδώ νά σημειώσουμε, ότι οί γυναῖκες άποτελοῦμε τό 52% τοῦ γενικοῦ πληθυσμοῦ καί ότι, στή χώρα μας, τό 60% περίπου τῶν εκπαιδευτικῶν τῆς προσχολικής, πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εἶναι γένους θηλυκοῦ. Εἶναι δέ κοινή καί διεθνής ή διαπίστωση ότι, ένα σημαντικό μέρος τῆς Παιδείας τῶν νέων προέρχεται άπό τήν εκπαίδευση, άπό τήν όποία καί πρέπει νά ύποστηρίζεται. Γι' αύτό καί, συχνά, ιδίως τά τελευταῖα χρόνια, όταν διαπιστώνονται τά τραγικά άποτελέσματα τοῦ εκπαιδευτικοῦ μας «άλαλούμ» καί τῶν έγκληματικῶν σχετικῶν πειραματισμῶν, μιλάμε γιά «τά χάλια τῆς παιδείας μας». Ωστόσο, εἶναι άνάγκη, νά γίνει μία ούσιαστική διεκρίνιση.

Παιδεία δέν εἶναι άπλά καί μόνο ή άπόκτηση γνώσεων. Παιδεία εἶναι ή ποιότητα εκείνη πού άπλώνεται πέρα καί έξω άπό τήν εκπαίδευση, άφοῦ εἶναι τό γενικότερο προϊόν τῶν ιδανικῶν, τῶν άντιλήψεων καί τῶν αξιῶν, πού διέπουν τη ζωή, τά όνειρα, τή συμπεριφορά, καί τίς επιδιώξεις ένός άτομου, μιᾶς κοινωνίας, ένός έθνους. Η Παιδεία, δηλαδή, διαμορφώνεται, καλλιεργεῖται, καί έπηρεάζεται άπό έρεθίσματα καί εμπειρίες τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Άπό τά πρότυπα πού μέ κάθε τρόπο προβάλλονται καί επιβραβεύονται γύρω μας, άπό τά παραδείγματα καί τό ήθος τῶν πάσης φύσεως ήγετῶν, άπό τό περιεχόμενο, τέλος, πού άποκτοῦν, σέ κάθε έποχή, κάποιες συγκεκριμένες έννοιες όπως «έλεύθερος», «δυνατός», «έξυπνος», «έπιτυχημένος» , καί άπό τή σχέση πού έχουν αυτές οί έννοιες μέ πράξεις ύψηλοῦ ήθους, καί μέ έπιτεύγματα τοῦ πνεύματος, τοῦ φρονήματος , τοῦ μόχθου καί τῆς άρετῆς.

Τά έρεθίσματα αύτά έπηρεάζουν τό άτομο άπό τήν πρώτη στιγμή τῆς ζωῆς του διά βίου καί ξεκινοῦν πάντα άπό τό πιό στενό καί αγαπημένο περιβάλλον του, τήν οίκογένεια, γιά νά διευρυνθοῦν καί νά πολλαπλασιαστοῦν, στή συνέχεια, στό σχολικό περιβάλλον καί στόν κοινωνικό περίγυρο.

Ποιός λοιπόν μπορεί νά εἶναι ό ρόλος τῆς σύγχρονης Έλληνίδας στόν καίριο καί καταλυτικό, γιά τήν έθνική μας επιβίωση, Τομέα τῆς γενικότερης Παιδείας; Άπαντῶ μέ τέσσερις λέξεις: «δύσκολος, θεμελιώδης, άναντικατάστατος καί άναπόφευκτος».

Πρέπει δέ έδώ νά τονιστεῖ μέ έμφαση ότι, τόν ρόλο αύτό **δέν χρειάζεται νά τόν διεκδικήσει ή σύγχρονη γυναίκα άπό κανέναν, διότι τῆς άνήκει δικαιωματικά.** Καί έξηγοῦμαι: Στούς ρόλους τῆς μάνας, τῆς πρώτης δασκάλας τοῦ κάθε άνθρώπου, τῆς γιαγιάς, αλλά καί τῆς κόρης πού φροντίζει άνήμπορους γονεῖς, τῆς συζύγου πού ξέρει μέ τόν τρόπο της νά γλυκαίνει τήν οίκογενειακή έστία, τῆς εκπαιδευτικοῦ κάθε βαθμίδας πού αγαπάει καί σέβεται τά νιάτα, τῆς αξιοπρεποῦς έπιστήμονος πού διασυνδέεται μέ όλα τά κοινωνικά στρώματα, τῆς άθλήτριας, τῆς δημοσιογράφου, μέ τήν πολυδύναμη έμβέλεια, αλλά καί τῆς κ á θ ε έργαζόμενης, ή σύγχρονη Έλληνίδα μπορεί καί πρέπει **νά εκπέμπει, νά καλλιεργεῖ, νά**

μεταδίδει και να υπηρετεί όλα όσα συνιστούν Παιδεία. Μιά παιδεία ήθους, ποιότητας, περηφάνειας, συνέπειας, έντιμότητας, εύπρεπειας, αλληλοσεβασμού και ανθρωπιάς, που αποτελεί και το μόνο αντίδοτο, την μόνη προστασία από τη συνθλιβή που μās επιφυλάσσει ή αποκλειστική προσήλωση στην οικονομοθηρική μανία που έχει καταλάβει τη σύγχρονη κοινωνία, με υπέρτατη αξία το χρήμα.

Αναφέρθηκε προηγουμένως ότι η πρώτη και ά ν α π ό φ ε υ κ τ η δασκάλα του κάθε ανθρώπου είναι ή μάνα. Κι αυτό ισχύει διαχρονικά. Η Σπαρτιάτισσα μάνα γέννησε παιδεία για όλους τους λαούς του κόσμου. Το ίδιο και οι γυναίκες της Μάνης, οι Σουλιώτισσες, οι γυναίκες της Πίνδου, της Κατοχής και της Κύπρου, αλλά και οι πρωτοπόρες Έλληνίδες, που, με μόχθο και αξιοπρέπεια, ανέβηκαν τις βαθμίδες της έπιστήμης, της τέχνης και της πολιτικής, και, ύφαναν στον άργαλειό της ελληνικής Παιδείας τις δικές τους διαχρονικές ήθικές αξίες. Και με τί λόγια να περιγράψει κανείς την προσφορά σέ αξίες της αξιοθαύμαστης έθελόντριας γυναίκας; Αύτης που, χωρίς κανένα αντίλλαγμα, νοιάζεται για το όρφανό παιδί, για τον ανήμπορο συνάνθρωπο, για τον ήλικιωμένο που βασανίζεται από μοναξιά, και δίνει με την καρδιά της μία προσφορά εύλογημένη, ανιδιοτελή και σιωπηλή, όπου και όσο μπορεί. Μιά προσφορά που μπορεί να γίνει φωτεινός δείκτης πορείας για τὰ παιδιά της, για όλα τὰ παιδιά μας.

Η σύγχρονη, όμως, Έλληνίδα και ιδιαίτέρως αυτή που ζει στα μεγάλα αστικά κέντρα, ανταποκρίνεται άραγε στην τόσο σημαντική αποστολή της ; Ποιά είναι άραγε ή Παιδεία που μεταγγίζει σήμερα στις έπερχόμενες γενιές ; Όμολογώ ότι ή απάντηση συχνά με δυσκολεύει και πυροδοτεί, ξανά και ξανά, το έρώτημα «Γιατί ή Γυναίκα;».

Κι αυτό γιατί, ή σύγχρονη νέα Έλληνίδα, κατακλύζεται από άθλια και άπαξιωτικά για την γυναίκα πρότυπα, τὰ όποια άδειάζει συνεχώς μέσα στο σπίτι της ένας γυάλινος δυνάστης. Αύτή είναι που έθίζεται σέ σαθρά κοινωνικά παραδείγματα ζωής, που προβάλλονται ως πλήρως αποδεκτά, ενώ στην ουσία καταρρακώνουν και άναιρούν τις αξίες που θεμελιώνουν την αξιοπρέπεια και τον αυτοσεβασμό της. Αύτή είναι που εισπράττει τὰ όσα έπιδεικνύουν κάποια άπερίγραπτα έντυπα που έκτίθενται άνεξέλεγκτα σέ δημόσια θέα, άκόμα και στα μάτια τών μικρών παιδιών.

Έτσι, πολλές από τις σύγχρονες γυναίκες, που θέλουν να φαίνονται και ...προοδευτικές, αν δεν έχουν στέρα έρείσματα από την οικογενειακή τους άνατροφή - έρείσματα παράδοσης, θρησκείας, ποιότητας και εύπρεπειας - αλλά, καμιά φορά, άκόμα και τότε, άποπροσανατολίζονται σταδιακά και φτάνουν να θεωρούν σωστό το να κάνουν «ό,τι κάνουν όλες», μεταφράζοντας σέ «όλες», τις γυναίκες που προβάλλουν τὰ Μέσα Μαζικής ένημέρωσης. Φτάνουν έτσι, για παράδειγμα, στο να θεωρούν ως άπελευθέρωση και έκσυγχρονισμό, το να κυκλοφορούν με ένα τσιγάρο στο χέρι, έγγράφοντας, μ' αυτόν τον τρόπο και από πολύ νωρίς, είτε το θέλουν είτε όχι, ένα άπολύτως θεμιτό και έπιθυμητό πρότυπο προς μίμηση από τὰ παιδιά τους.

Άκόμα, θεωρούν έξυπνάδα και «μαγκιά» το να χρησιμοποιούν έκφράσεις καραγωγέως ή το να «αύτο-τσιφτευτελίζονται» και να άκκίζονται προκλητικά ή να συμμορφώνονται προς την έξευτελιστική «έκδυση» που έπιβάλλουν κάποιοι, συνήθως μισογύνηδες, άρχοντες της μόδας. Αύτές οι γυναίκες, μεταμορ-φώνονται οικειοθελώς σέ άπλά σκεύη ήδονής, άγνώντας τόσο το σοφό γνωμικό που λέει *«Αυτό που δείχνεις φωνάζει τόσο δυνατά που δεν μπορώ ν' άκούσω αυτό που θέλεις να πεις»*, όσο και το άξίωμα που λέει ότι *«Τίποτα δεν έπιβάλλεται τόσο όσο ή εύπρέπεια και ή ποιότητα»*. Ό δέ καθηγητής κ. Γεώργιος Μποζώνης έχει γράψει πώς : *«Η γνήσια γυναίκα άφυπνίζεται, ξεφεύγει από την όμοιομορφία, την έπαναληπτικότητα και τον*

μιμητισμό που την φορτώνει ή σύγχρονη κοινωνία. Δεν ακολουθεί, αλλά ανοίγει δρόμο. Δεν παίρνει, αλλά προσφέρει συνθήματα. Δέχεται αυτό που της αξίζει και απορρίπτει το ανόητο και το άπατηλό. Κρατάει τα στοιχειά που την διαφοροποιούν από τις άλλες, χωρίς να γίνεται ιδιόρρυθμη. Εμβαθύνει στα πράγματα και αναζητεί την αληθινή τους αξία. Κρίνει, συγκρίνει, αξιολογεί, έμπνέει...».

Αυτές οι σκέψεις δεν θα είχαν κανένα νόημα αν δεν αισθανόμουν βαριά την ευθύνη και την υποχρέωση για αυτοκριτική και προβληματισμό. Προβληματισμό που πρέπει να απασχολήσει όλες τις Έλληνίδες γυναίκες, όλες τις μανάδες, αλλά και όλους τους πατεράδες. Διότι και ο δικός τους ρόλος είναι επίσης καταλυτικός, σχετικά με τον ποιόν τύπο γυναίκας δείχνουν να προτιμούν, αλλά και σχετικά με τη συμπεριφορά της σύγχρονης ελληνικής νεολαίας, που, δυστυχώς, συχνά έκδηλώνει μία συστηματική έκπτωση των διαχρονικών μας αξιών και ιδανικών.

Αυτά τα αποπροσανατολισμένα, τα παρασυρμένα από το δικό μας μονοσήμαντο κυνήγι υλικών αγαθών και απολαύσεων, αυτά τα στερημένα από ιδανικά νιάτα, που έχουν μάθει – τα έχουμε έμεις μάθει – μόνο να απαιτούν, να διεκδικούν μόνο δικαιώματα, με μία μονοσήμαντη παιδεία του «θέλω» και «δεν θέλω» – χωρίς ούτε καν να υποψιάζονται ότι στη ζωή υπάρχουν και υποχρεώσεις – είτε το θέλουμε είτε όχι, είναι τα δικά μας παιδιά. Μέσα στις δικές μας οικογένειες ένστερνίστηκαν τρόπους συμπεριφοράς και αντέγραψαν πρότυπα. Είναι μαθητές των δικών μας σχολείων. Οι δικές μας γενιές τα ανέθρεψαν και τους έδωσαν εκπαίδευση, αγωγή και Παιδεία, κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Και κανείς δεν μπορεί να διαγράψει τις αντίστοιχες ευθύνες και τις ένοχές μας. Και, μήπως, υπάρχει άραγε κανείς που να μπορεί να μάς απαλλάξει από αυτές;

Η σύγχρονη, λοιπόν, Έλληνίδα μητέρα, με άτομική της ευθύνη, αλλά και με εύλογη μένη **όμοφροσύνη και συμπαράσταση** από τον Έλληνα πατέρα, αλλά και μόνη της ως αξιοσέβαστη προσωπικότητα, σε κάθε χώρο που δραστηριοποιείται, μπορεί, αν το αποφασίσει, να όρθώσει αντίσταση στον σημερινό κατήφορο της άπαξιας, της φτήνιας, της διαφθοράς και του αχαλίνωτου ευδαιμονισμού.

Μπορεί, με ευθύνη, επαναλαμβάνω, λόγου και έργου, να διεκδικήσει το ξαναστήσιμο μιάς σωστής οικογένειας, και μιάς Παιδείας που θα διδάσκει σεβασμό σε αξίες και θα εξουδετερώνει τους νόμους της ζούγκλας που επικρατούν γύρω μας. Θα το κατορθώσει, με συστηματική αγωγή και συνέπεια, πρώτα μέσα στο στενό της περιβάλλον. Μπορεί, επίσης, ή συνειδητοποιημένη ελληνίδα πολίτης, να διεκδικήσει για τα παιδιά μας μία εκπαίδευση σύγχρονη, εύρωπαϊκού επιπέδου, που, όμως, θα σέβεται την Ιστορία, τον πολιτισμό, τις παραδόσεις και τη θρησκεία μας. Έννοώ τις ρίζες μας και την ταυτότητά μας.

Όπως προανέφερα, Μάνα δεν είναι μόνο η φυσική μητέρα του ανθρώπου. Η κάθε Έλληνίδα, μέσα στο οικογενειακό της περιβάλλον, αλλά και μέσα στην κοινωνία γενικότερα, με το δικό της παράδειγμα, Μπορεί να προβάλει την καίρια διαφορά μεταξύ έπιθυμίας και ανάγκης. Μπορεί, δηλαδή, να καλλιεργήσει μία ύγιή στάση ζωής και να έμπνεύσει μία αυτοπεποίθηση στα νιάτα που κινούνται γύρω της. Διότι, πολύ φοβάμαι ότι, ίσως, και να έφτασε η σκοτεινή ώρα που κάνει αυτά τα νιάτα να δυσκολεύονται να δηλώσουν την ταυτότητά τους. Να πουν, με ψηλά το κεφάλι, «Είμαι Έλληνας».

Μπορεί, η κάθε Έλληνίδα, να ξαναστήσει γι' αυτά τα νιάτα μία πολύτιμη αυτόγνωσία, που προκύπτει από την επίγνωση των εξαιρετικών προσόντων του λαού μας, αλλά και από την

ταυτόχρονη θαρραλέα καὶ εἰλικρινῇ παραδοχὴ καὶ καταπολέμηση τῶν ἐλαττωμάτων καὶ ἀδυναμιῶν μας. Διότι, ὅπως ἔχει ἐπισημάνει ὁ Σαράντος Καργάκος «*Λαὸς ποὺ εἶναι βέβαιος γιὰ τὶς ἀξίες του, σημαίνει πὼς εἶναι λαὸς βέβαιος γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ τὸ μέλλον του*».

Σὰν ἐλάχιστα παραδείγματα μιᾶς τέτοιας συμπεριφορᾶς, ἔχω νὰ προτείνω, γιὰ τὴν κάθε μία καὶ τὸν κάθε ἕναν ἀπὸ ἐμᾶς, ὅταν τὸ παιδί μας, τὸ ἀνηψάκι μας, τὸ βαφτιστήρι μας, τὸ γειτονάκι μας, ὁ μαθητὴς μας ἢ τὸ παιδί τοῦ φίλου μας, φεύγει γιὰ νὰ σπουδάσει στο ἐξωτερικόν, μαζί μὲ τὶς εὐχές καὶ τὸ φυλαχτὸ ποὺ θὰ τοῦ δώσουμε, νὰ τοῦ μεταγγίζουμε κι αὐτὴν τὴν ὑπόθηκην: «*Εκεῖ ποὺ θὰ εἶσαι παιδί μου, νὰ μὴν ξεχάσεις ποτὲ ὅτι εἶσαι Ἕλληνας, ὅτι κρύβεις στὴν ψυχὴ καὶ στὸ πνεῦμα σου θησαυροὺς ζηλευτοὺς, καὶ νὰ μὴν ὑποτιμήσεις ποτὲ αὐτό σου τὸ προνόμιο*».

Ὅπως ἡ Μανιάτισσα μάνα , στὸ μοιρολόι γιὰ τὸν γιό της, ποὺ σκοτώθηκε ἐκεῖ ψηλὰ στὴ Μακεδονία, κατὰ τὸν ἱερό Μακεδονικὸ Ἀγώνα, παραγγέλλει στὸν ξένο ποὺ περνᾷ : «*Πέες του νὰ κάθεται ἐκεῖδ' καὶ νὰ φυλάει τὸ σύνορο*», ἔτσι ἡ κάθε σύγχρονη Ἑλληνίδα, φυσικὴ ἢ πνευματικὴ μάνα, πρέπει νὰ φροντίσει ὥστε κάθε Ἑλληνόπουλο νὰ συνειδητοποιήσει ὅτι, ὅπου καὶ ἂν βρίσκεται, μέσα ἢ ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα μας, ἀντιπροσωπεύει ἕναν φρουρὸ τῆς φήμης καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας τῆς πατρίδας του καὶ ἕναν πρεσβευτὴ της.

Ἀκόμα, ἂς μὴν παραλείπουμε, μέσα στὰ τόσα δῶρα ποὺ κάνουμε στὰ νιόπαντρα παιδιά μας, νὰ συμπεριλαμβάνουμε καὶ μία Γαλανόλευκη ποῦ, στὸ καινούργιο σπιτικὸ τους, θὰ τὴν ἔχουν πρόχειρη γιὰ νὰ στολίζουν τὸ μπαλκόνι τους στὶς Ἑθνικὲς μας Γιορτές. Ἄς προσθέσουμε ἀκόμα μιὰ Καινὴ Διαθήκη, γιὰ μιὰ ὥρα προσευχῆς, ἕναν Σολωμό, ἕναν Παπαδιαμάντη, ἕναν Τσάτσο κι ἕναν Ἑλύτη, γιὰ τὴν ἀπόλαυση ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀσφάλεια ποὺ προσφέρει ἡ ὁμορφιά τῆς ἀξεπέραστης δ ι κ ῆς μας γλώσσας. Αὐτῆς ποὺ τὴν τραγούδησε ὁ Νικηφόρος Βρεττᾶκος λέγοντας :

*«Εὐχαριστῶ τίς μακριές σειρές τῶν προγόνων,
ποὺ δούλεψαν τὴ φωνή,
τὴν τεμάχισαν σὲ κρίκους,
τὴν κάμαν νοήματα,
τὴ σφυρηλάτησαν,
ὅπως τὸ χρυσάφι οἱ μεταλλουργοί,
κι ἔγινε Ὅμηροι, Αἰσχύλοι, Εὐαγγέλια
καὶ ἄλλα κοσμήματα».*

Κι ἂς θυμόμαστε συχνὰ αὐτὸ ποῦ, τόσο εὐστοχα, ἔχει γράψει ὁ Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος : «*Ἡ Ελλάδα, ὅπως καὶ ἡ εὐγένεια, ὑποχρεώνει*». Καὶ προχωρώντας λίγο τὴ σκέψη του, ἂς κατανοήσουμε ὅτι ἡ Ἑλλάδα ὑποχρεώνει, πρέπει νὰ ὑποχρεώνει, εἶναι δικὴ μας ἡ εὐθύνη τὸ νὰ συνεχίσει νὰ ὑποχρεώνει καὶ μάλιστα ἀ μ φ ἰ δ ρ ο μ α. Δηλαδή, αὐτὸν μὲν ποὺ τὴν ἔχει πατρίδα του, τὸν ὑποχρεώνει νὰ τὴν τιμᾷ καὶ νὰ συμπεριφέρεται ἀναλόγως, ἐνῶ, τὸν ξένο ποὺ τὴ συναντᾷ καὶ τὴ γνωρίζει, τὸν ὑποχρεώνει νὰ θυμᾶται καὶ νὰ σέβεται τὴ σημασία τῆς προσφορᾶς της.

Κύριοι καὶ Κυρίες, Ἀγαπητοὶ φίλοι,

Χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δύσκολος ὁ ρόλος τῆς σύγχρονης γυναῖκας καὶ ἰδιαίτερος αὐτὸς τῆς μητέρας, στίς μέρες μας. Ὅμως, κανεὶς ποτὲ δὲν διανοήθηκε νὰ τῆς ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀντοχὴ της καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά της στὰ δύσκολα. Ἀξίζει νὰ

σημειώσουμε ότι, ακόμα και στον τομέα της Οικονομίας, πού, όπως εκφράζει ο ίδιος ο όρος, σημαίνει και πηγάζει από την ικανότητα «*νομῆς τῶν τοῦ οἴκου πραγμάτων*», σέ μιὰ πρόσφατη έρευνα πού έγινε στή Γαλλία, σχετικά μέ τό ποιές έπιχειρήσεις αντιμετώπισαν τήν οικονομική κρίση μέ τόν πιό σωστό τρόπο καί είχαν τά λιγώτερα άρνητικά αποτελέσματα, διαπιστώθηκε ότι αυτές, στήν πλειονότητά τους, άνήκαν καί διευθύνονταν από γυναίκες. Αύτές πού γνωρίζουν καλά τή νομή τῶν τοῦ οἴκου πραγμάτων.

Έπομένως,

όλοκληρώνοντας αυτές τίς σκέψεις, θωρῶ χρέος μου νά εκφράσω πρῶτα ένα μεγάλο εύχαριστῶ σέ όλες εκείνες τίς μητέρες, πού παρά τίς δυσκολίες τῆς σύγχρονης εποχῆς καί παρά τοῦ ότι εἶναι συχνά σκληρά εργαζόμενες, τά καταφέρνουν νά εἶναι οἱ καλές νεράιδες τῆς οικογενειακῆς τους έστίας, τό λιμάνι καί ή ζεστή άγκαλιά γιά όλους τούς άγαπημένους τους. Καταφέρνουν, δηλαδή, νά δημιουργοῦν ιερούς δεσμούς καρδιάς, χωρίς δεσμά καί χωρίς δεσμῶτες.

Στή συνέχεια, θέλω νά διατρανώσω τήν πίστη μου πώς, ή σύγχρονη Έλληνίδα, μέ τή δύναμη τῶν φυσικῶν ιδιοτήτων της καί μέ τή διεισδυτικότητά της στήν κοινωνία, στούς πολλαπλούς ρόλους πού ἤδη προανέφερα, αλλά κυρίως στον ρόλο τῆς μάνας, φυσικῆς καί μή, μπορεῖ καί νά διεκδικήσει πολλά γιά τό μέλλον τῶν παιδιῶν μας, αλλά καί νά τούς έμπνεύσει πολύ περισσότερα. Μπορεῖ δηλαδή νά κάνει τά έλληνικά νιάτα νά όνειρευτοῦν, νά κοιτάξουν ψηλά καί νά ξαναβροῦν ένα άληθινό ιδανικό, ένα νόημα ζωῆς διαφορετικό, πού θά βρίσκεται πέρα από τή μονοσήμαντη, στείρα, ψυχρή καί άδυσώπητη οικονομική της διάσταση. Ένα νόημα ως άπάντηση, στήν πρόκληση τῆς ίσοπεδωτικῆς παγκοσμιοποίησης καί στά σημεῖα τῶν καιρῶν, καί τό όποιο θά βασίζεται στήν έπιδίωξη μιᾶς διάκρισης στό ἥθος, στή δημιουργικότητα, στά γράμματα καί στίς έπιστήμες. Διάκριση άτομική, αλλά καί **συλλογική** γιά τήν Πατρίδα μας.

Αυτή ή διάκριση θά αντιπροσωπεύει, θά δηλώνει καί θά συνιστᾷ, συγχρόνως, έπιβράβευση τῆς προσήλωσης στίς άκριβές *δ ι κ έ ς* μας διαχρονικές άξίες. Τότε, καί μόνο τότε, εἶναι βέβαιο πώς μπορούμε, μέ τή βοήθεια πάντα τοῦ Θεοῦ, νά προσβλέπουμε μέ αίσιοδοξία στό μέλλον. Γιατί όπως έχει λεχθεῖ από κάποιον σοφό, «*Δώσε μου καλές γυναίκες, νά σοῦ δώσω καλές οίκογένειες. Δώσε μου καλές οίκογένειες, νά σοῦ δώσω καλές κοινωνίες*».

Αυτή, λοιπόν, εἶναι, κατά τή γνώμη μου, ή νομοτελειακή καί καταλυτική συγχρόνως άπάντηση στό έρώτημα πού μάς άπασχόλησε σήμερα, τό «*Γιατί ή γυναίκα;*».

Καί, μέ βαθύ αἶσθημα σεβασμοῦ στον αγώνα τόν καλό πού έχει μπροστά της καί έπιτελεῖ ή κάθε συνειδητοποιημένη σύγχρονη Έλληνίδα, εύχομαι, μέ όλη μου τήν καρδιά, ό Μεγαλοδύναμος Θεός νά τήν φωτίζει, νά τήν βοηθᾷ, νά τήν στηρίζει καί νά τήν προστατεύει.

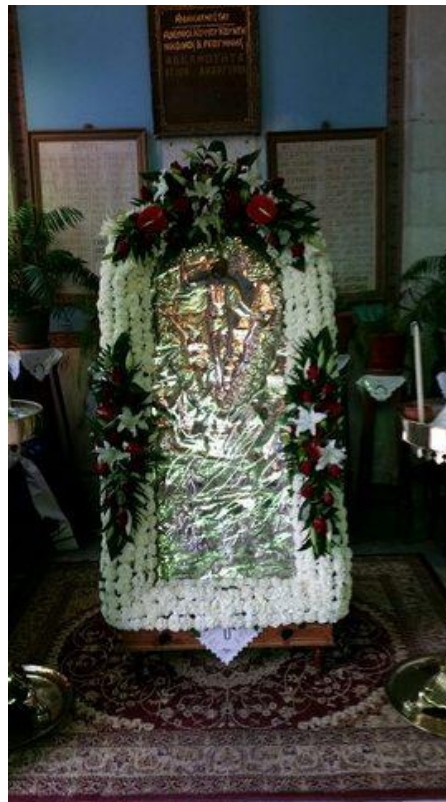
Θρησκευτική Εορτή του Συνδέσμου Συριανών

στον Ι.Ν Αναστάσεως Σύρου

Κείμενο: Χρ. Θανόπουλου – Φωτογραφίες: Πέτρου Τσαούσογλου

Την Κυριακή του Θωμά 5 Μαΐου 2019, έλαβε χώρα η Θρησκευτική Εορτή του Συνδέσμου Συριανών στον Ι. Ν. Αναστάσεως Σύρου, χοροστατούντος του Μητροπολίτου Σύρου και νήσων κ. Δωροθέου Β', μετά πολλών ιερέων της Σύρου. Παρευρέθηκαν εκ μέρους του Δ.Σ. Συνδέσμου Συριανών οι κ. Προβελέγγιος Στέφανος, ο κ. Τσαούσογλου Πέτρος, η κ. Πασσά Μαρία, η κ. Σικουτρή-Ανδρειωμένου Ντίνα, η κ. Κοντογεώργη Νινέττα και η κ. Παπαφίγκου-Βρακά Ρίτα, μαζί με μερικούς φίλους και μέλη. Φέτος ο Σύνδεσμος Συριανών προσέφερε το περίτεχνο στεφάνι ανθέων που στόλιζε την εικόνα της Αναστάσεως του Κυρίου. Συνεόρταζε ο Σύλλογος Ποντίων Σύρου, των οποίων πολλά μέλη με παραδοσιακές στολές χόρεψαν ποντιακούς χορούς, κατέθεσαν στεφάνι και έγινε επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα της Γενοκτονίας των Ποντίων, καθώς φέτος συμπληρώνονται 100 χρόνια από την τραγική ημέρα της 19ης Μαΐου 1919. Το κλίμα ήταν πανηγυρικό και η τελετή λαμπρή.

Και του χρόνου!

Εκδρομή στο Γαλαξειδί

Κείμενο – Φωτογραφίες: Χρήστου Θανόπουλου

Το Σάββατο 11 Μαΐου 2019, 28 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησαν μονοήμερη εκδρομή στο Γαλαξειδί. Τα αραιά πρωινά σύννεφα σύντομα έδωσαν τη θέση τους σε έναν καταγάλανο ουρανό και το λαμπρό ελληνικό φως έλουζε τα τοπία που περνούσαν γοργά μπροστά από τα έκπληκτα μάτια μας, με όλη τη γκάμα των αποχρώσεων του πράσινου από τα κυπαρίσσια και τις ελιές, μαζί με διάσπαρτες πινελιές του κίτρινου που προσέδιδαν τα σπάρτα και οι μαργαρίτες και του κόκκινου από τις καμαρωτές παπαρούνες.

Το λεωφορείο κατέβαινε αργά τον δρόμο Διστόμου – Δεσφίνας – Ιτέας και όλοι απολαμβάναμε την πανοραμική θέα του γαλάζιου κόλπου της Αντίκυρρας και της Κρίσσας και στο βάθος απέναντι το ολόλευκο λιλιπούτειο Γαλαξειδί. Φτάνοντας στο λιμανάκι της Αγοράς του Γαλαξειδίου, μας υποδέχθηκε ο αριστοκρατικός και ευγενέστατος κ. Γιώργος Κουρεντής, συνταξιούχος Πλοίαρχος Ε.Ν, συγγραφέας και ποιητής, ο οποίος ευγενώς προσφερθείς μας ξενάγησε στο Ναυτικό-Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου και στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου. Το Ναυτικό Μουσείο Γαλαξειδίου είναι το παλαιότερο στον ελληνικό χώρο, ιδρυθέν το 1928 και φιλοξενεί την Αρχαιολογική Συλλογή, καθώς και μοντέλα και ζωγραφικούς πίνακες πλοίων, εργαλεία караβομαραγκών, εξάντες, πυξίδες, συστήματα μέτρησης ταχύτητας, πίνακες του Γαλαξειδιώτη ζωγράφου Σπύρου Βασιλείου (1903–1985) και ένα αντίγραφο του περίφημου «Χρονικού του Γαλαξειδίου» (1703), γραμμένο από τον Ιερομόναχο Ευστάθιο. Αφορά την ιστορία του Γαλαξειδίου από το 990 έως το 1700 και ανακαλύφθηκε από τον Γαλαξειδιώτη ιστοριοδίφη Κωνσταντίνο Σάθα, στα ερείπια της Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, νοτιοδυτικά του Γαλαξειδίου.

Οι επιτύμβιες στήλες, τα αντικείμενα καθημερινής χρήσης, αγγεία, όπλα, αμφορείς, νομίσματα, μας δίνουν μια ιδέα της πανάρχαιας ιστορίας αυτής της ναυτικής πολιτείας των Οζολών Λοκρών, το Χάλειον, την οποία περιέβαλλαν ισχυρά τείχη ύψους 8 μέτρων ήδη από το 300 π.Χ. και στην κορυφή του λόφου, εκεί που σήμερα βρίσκεται ο Ι. Ν. Αγίου Νικολάου, δέσποζε ο ναός του Απόλλωνα Νασιώτα (Νησιώτη). Πέρασαν πολλοί επιδρομείς (Σλάβοι, Βούλγαροι, Αλγερινοί πειρατές), πολλοί κατακτητές (Ρωμαίοι, Φράγκοι, Καταλανοί, Τούρκοι), η πόλη καταστράφηκε πολλές φορές από εχθρούς και σεισμούς, και αναστήθηκε άλλες τόσες.

Μετά τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774), η γαλαξειδιώτικη ναυτιλία γνώρισε μεγάλη άνθηση και συσώρευσε πολύ πλούτο από τη θάλασσα, όπως περιγράφει ο Γάλλος διπλωμάτης-περιηγητής Rouqueville (1813). Με την έναρξη της Επανάστασης του 1821 οι Γαλαξειδιώτες συμμετείχαν στην πολιορκία και κατάληψη του κάστρου των Σαλώνων

(Άμφισσας), στο Χάνι της Γραβιάς και αλλού. Οι Τούρκοι σε αντίποινα κατέστρεψαν ολοσχερώς την πόλη το 1821 και το 1825. Την «Εποχή των Καραβιών» (1820–1915) το Γαλαξίδι μαζί με την Ερμούπολη βιώνουν τις καλύτερες μέρες της ιστορίας τους. Το 1860 το Γαλαξίδι έχει επτά ταρσανάδες, που ρίχνουν στη θάλασσα 15–20 πλοία ετησίως, χωρητικότητας 400–1.000 τόνων, ενώ κυκλοφορούν παγκοσμίως 300 γαλαξειδώτικα πλοία. Η παρακμή της Ιστιοφόρου Ναυτιλίας με τον ερχομό των ατμήλατων πλοίων, η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου και η ανάδειξη του Πειραιά σε πρώτο λιμάνι της Ελλάδος, έφεραν την παρακμή στο Γαλαξίδι και οδήγησαν τους κατοίκους του στην μετανάστευση. Όμως το Γαλαξίδι είναι ένας από τους ελάχιστους τόπους που διατήρησε την ιστορική του φυσιογνωμία. Μετά την ξενάγηση ο κ. Κουρεντής έδωσε διάλεξη με θέμα: Γαλαξίδι–Ερμούπολη, παράλληλες ιστορίες.

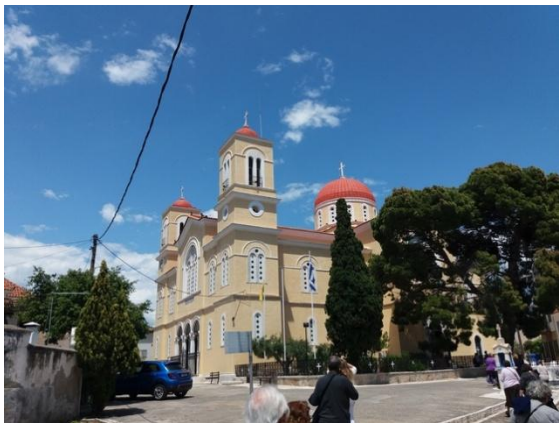
Στην κορυφή του λόφου με τα νεοκλασικά σπίτια και τις καστανοκόκκινες κεραμοσκεπές, στέκει αγέρωχος και επιβλητικός ο Ι. Ν. Αγίου Νικολάου, επιβλέποντας τα δύο λιμάνια της Αγοράς και του Χηρόλακκα. Κτίστηκε (1897–1902) επί δημάρχου Κωνσταντίνου Παπαέτρου, πλοιάρχου, πλοιοκτήτη και καταξιωμένου ναυπηγού. Αρχιτέκτων της τρίκλιτης βασιλικής μετά τρούλου, ήταν ο Γερμανός Φ. Χάγιερ. Έχει λαμπρό νάρθηκα με 6 ζεύγη μαρμαρίνων κορινθιακών κιόνων. Πέρα από τα υπέροχα μανουάλια, τον ξυλόγλυπτο άμβωνα, τον τεράστιο πίνακα της Σταύρωσης του Χριστού, ξεχωρίζει το μοναδικό ξυλόγλυπτο τέμπλο, που στόλιζε και τον προηγούμενο ναό (1802–1897), κορυφαίο δημιουργήμα εκκλησιαστικής τέχνης του 19^{ου} αιώνα, έργο Μετσοβιτών μαστόρων (ίσως του συνεργείου του Αναστασίου Μόσχου). Το περίτεχνο τέμπλο απεικονίζει πλήθος σκηνών από την Παλαιά Διαθήκη (τον διωγμό των πρωτόπλαστων από τον Παράδεισο, την φιλοξενία του Αβραάμ, την θυσία του Ισαάκ, κ.ά.) και την Καινή Διαθήκη (Αποκεφαλισμός Αγ. Ιωάννη Προδρόμου, Μυστικός Δείπνος, Σταύρωση, κ.ά.), αλλά και σκηνές από τον βίο και τα θαύματα του Αγίου Νικολάου, εν μέσω συμβολικών παραστάσεων γρυπών, των μυθικών πουλιών φοινίκων, αμπέλων και αγγέλων. Ξαφνιάζουν οι σχεδόν ολόγλυφες μορφές, τα μεγάλα δαντελωτά κενά γύρω και πίσω από τις μορφές και όλα αυτά δίνουν την εντύπωση μιας μεγαλόπνοης σύνθεσης ελληνικού μπαρόκ.

Κατηφορίσαμε ανάμεσα στα πολύχρωμα αρχοντικά, τα πεντακάθαρα λιθόστρωτα σοκάκια και βρεθήκαμε στο πευκοδάσος της Πέρας Πάντας, στο μοντέρνο εστιατόριο της «Μαρίτσας», που αγναντεύει από απόσταση την πανέμορφη πολιτεία και τον Κρυσσαίο κόλπο, σαν σε σκηνικό θεάτρου. Γευτήκαμε τα πεντανόστιμα φρέσκα θαλασσινά, τα μπιφτεκάκια, τα ζυμαρικά, τους κρεατομεζέδες και αναχωρήσαμε με κατεύθυνση τους Δελφούς. Η στάση στην Αράχωβα για βόλτα, καφέ, μοτσαρέλα και

αμυγδαλωτά, ήταν αρκετά αναζωογονητική και όλη η παρέα επέστρεψε χαρούμενη στο «κλεινόν άστυ».

Βιβλιογραφία

- Σκιαδάς Ι. Αναστάσιος, Ο Ναός του Αγίου Νικολάου στο Γαλαξείδι (Ο τόπος, ο Ναός, το Τέμπλο), Αθήνα 1992.

Επίσκεψη – ξενάγηση στον Κεραμεικό

Κείμενο – Φωτογραφίες: Χρήστου Θανόπουλου

Το Σάββατο 18 Μαΐου 2019, 37 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών, ξεναγήθηκαν στον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο του Κεραμεικού, από την ευγενώς προσφερθείσα συμπατριώτισσα αρχαιολόγο – ιστορικό κ. Γλυνού – Βαμβακοπούλου Ευαγγελινή. Ο αρχαιολογικός χώρος ήταν καταπράσινος και οι όχθες του Ηριδανού γεμάτες παπαρούνες και αγριολούλουδα.

Τον Κεραμεικό διασχίζει ο Ηριδανός (ήριων σημαίνει τάφος) ο ποταμός – χείμαρρος που πήγαζε από τον Υμηττό και κατέληγε στον Κηφισό ποταμό. Το έδαφος είναι ελώδες, ακατάλληλο για κατοίκηση, όμως ιδανικό για τη λειτουργία κεραμικών εργαστηρίων. Οι πρώτοι τάφοι στις όχθες του Ηριδανού, περί το 1900 π.Χ. προέρχονταν από κοντινούς οικισμούς.

Μετά τους μηδικούς πολέμους, η κατασκευή του Θεμιστόκλειου τείχους (378 π.Χ.) χώρισε τον κεραμικό σε Έσω και Έξω. Στον οχυρωματικό περίβολο της Αθήνας, που επισκευάστηκε αρκετές φορές έως τα χρόνια του Ιουστινιανού (550 μ.Χ.), δημιουργήθηκαν στην περιοχή του Κεραμεικού, δύο πύλες με τέσσερις πύργους η κάθε μία, το Δίπυλο και η Ιερά πύλη. Από το Δίπυλο ξεκινούσε η οδός προς την Ακαδήμεια, μήκους 1,5 χλμ. Ήταν η κύρια είσοδος στην Αθήνα για όσους έρχονταν από Πελοπόννησο ή Πειραιά (από οδό εκτός των Μακρών Τειχών) ή την υπόλοιπη Ελλάδα. Διέθετε κρήνη για να ξεδιψάσουν και να πλυθούν οι ταξιδιώτες. Ο εξωτερικός χώρος ανάμεσα στους τέσσερις πύργους του Διπύλου, ήταν παγίδα θανάτου για τους εχθρούς, αλλά και χώρος εμπορίου, εκεί σύχναζαν εταίρες, κλ.π..

Από την Ιερά πύλη ξεκινούσε η Ιερά Οδός, μήκους 21 χλμ. που κατέληγε στην Ελευσίνα και την ακολουθούσε η πομπή των Ελευσίνιων Μυστηρίων. Κάτω από το ένα άνοιγμα της Ιεράς πύλης, πορεύεται ο εγκιβωτισμένος από την ρωμαϊκή εποχή, Ηριδανός. Ανάμεσα στην Ιερά Πύλη και το Δίπυλο υπήρχε το οικοδόμημα του Πομπείου, όπου στην περίστυλη αυλή του γινόταν η προετοιμασία της πομπής των Παναθηναίων και στα γύρω δωμάτια, η σίτιση των αρχόντων στη διάρκεια της γιορτής. Στην οδό προς την Ακαδήμεια βρισκόταν το «Δημόσιο Σήμα», χώρος ταφής των πεσόντων Αθηναίων στους πολέμους και των επιφανών ανδρών, όπως οι: Περικλής, Κλεισθένης, Θρασύβουλος, κ.ά.

Η Οδός των τάφων ξεκινούσε από την αρχή της Ιεράς Οδού και πορευόταν ανάμεσα σε τάφους επιφανών οικογενειών και προσώπων, με λαμπρά επιτύμβια μνημεία, όπως του Διονυσίου από τον Κολυττό, της Δημητριάς και Παφίλης, των Ηρακλειωτών Αγάθωνος και Σωσικλέους, κ.ά.

Την χρήση των πολυτελών επιτύμβιων μνημείων διέκοψε η απαγορευτική διάταξη του Δημητρίου Φαληρέως (317 π.Χ.).

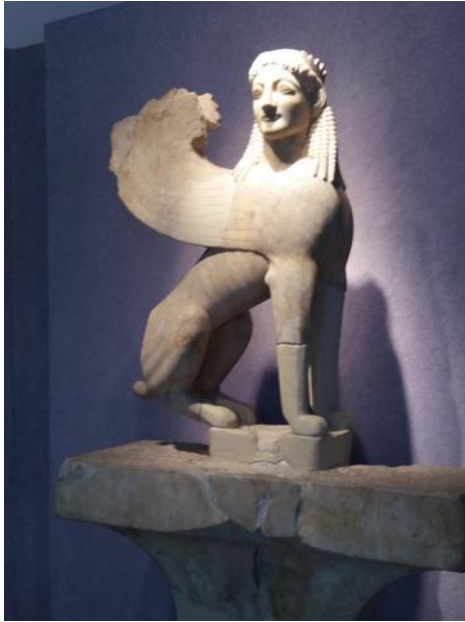
Μετά την ξενάγηση στον πολύ όμορφο και μοναδικό αρχαιολογικό χώρο επισκεφτήκαμε το μουσείο. Θαυμάσαμε από κοντά τα εξαιρετικά ανάγλυφα επιτύμβια μνημεία, των οποίων αντίγραφα βρίσκονται στον εξωτερικό χώρο. Στην πρώτη αίθουσα του Μουσείου εκτίθενται όλοι οι τύποι των αττικών επιτύμβιων μνημείων, από τις απλές ακόσμητες στήλες και τις σφίγγες της αρχαϊκής εποχής μέχρι τα πολύ γνωστά ανάγλυφα του 4^{ου} αιώνα, όπως του Δεξίλεω και της Αμφαρέτης. Εκεί εκτίθεται και ο περίφημος κούρος που έφερε στο φως η ανασκαφή του 2002. Στο αίθριο κυριαρχεί ο θαυμαστός ταύρος του Διονυσίου. Στις υπόλοιπες αίθουσες εκτίθενται κατά χρονολογική σειρά τα επιτύμβια αγγεία των προγεωμετρικών (1000–900 π.Χ.) και γεωμετρικών χρόνων (900–700 π.Χ.), καθώς και τα κτερίσματα από το εσωτερικό των τάφων του νεκροταφείου, που χρησιμοποιήθηκε μέχρι τα ρωμαϊκά χρόνια. Ξετυλίζεται όλη η εξέλιξη της ελληνικής αγγειοπλαστικής από την μυκηναϊκή εποχή, γεωμετρική, ανατολίζουσα, τον μελανόμορφο ρυθμό της Κορινθιακής αγγειοπλαστικής του 6^{ου} π.Χ. αι. έως τον ερυθρόμορφο της Αττικής του 5^{ου} αι., τις νεκρικές λευκές λεκύθους κ.λπ.. Ο αρχαιολογικός χώρος του Κεραμεικού έγινε γνωστός κατά την διάνοιξη της οδού Πειραιώς (1861). Συστηματικές ανασκαφές άρχισε η Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία, με διευθυντή τον Στ. Κουμανούδη και από το 1913, την αποκλειστική ευθύνη των ανασκαφών ανέλαβε το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο. Με χρήματα Γερμανών ευεργετών κτίσθηκε το μουσείο (1937) και επεκτάθηκε στην δεκαετία του '60.

Η κ. Γλυνού συνάρπασε το ακροατήριό της, για ακόμα μία φορά. Την ευχαριστούμε θερμά. Ραντεβού τον Αύγουστο στην αγαπημένη μας Σύρο για την καθιερωμένη συνεστίαση μας.

Βιβλιογραφία

- Φωκά Ιωάννα, Βαλαβάνης Πάνος, Περίπατοι στην Αθήνα και την Αττική, Τόποι – θεοί – μνημεία, εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα 1994.
- Knigge Ursula, Ο Κεραμεικός της Αθήνας, Ιστορία – Μνημεία – Ανασκαφές, Deutsches Archaeologisches Institut Athen, εκδόσεις Κρήνη, Αθήνα 1990.

Μερικές φωτογραφίες από την περιήγηση

Ναυτική Εβδομάδα στη Σύρο

Κείμενο Χρήστου Θανόπουλου

Φέτος ύστερα από πολλά χρόνια αναβίωσε η Ναυτική Εβδομάδα στη Σύρο, από 16 έως 23 Ιουνίου, η Γιορτή της Θάλασσας και της Ναυτοσύνης των Ελλήνων. Η διοργάνωση ήταν πολύ επιτυχής και πολυεπίπεδη, με πλήθος εκδηλώσεων, που περιλάμβανε, συναυλία της μπάντας του Πολεμικού Ναυτικού στην Πλατεία Μιαούλη, κολύμβηση ανοικτής θαλάσσης μέχρι το νησί Διδύμη, κολυμβητικό διάπλου του λιμανιού, βαρκαρόλα, αγώνα δρόμου, λαμπαδηδρομία, ρίψη πυροτεχνημάτων, παραδοσιακούς χορούς, εκθέσεις φωτογραφίας στον Επιβατικό Σταθμό και στο Λύκειο των Ελληνίδων, γιορτή του Πατέρα με ποίηση-τραγούδι και Χορωδιακό Φεστιβάλ στο θέατρο Απόλλων, έκθεση μοντελισμού στην Πινακοθήκη Κυκλάδων, ξεναγήσεις στην Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού, κ.α. Στις εκδηλώσεις συμμετείχαν δύο μέλη του Συνδέσμου Συριανών, η ιστορικός-αρχαιολόγος κ. Ευαγγελινή Γλυνού και ο συγγραφέας-ποιητής-γελοιογράφος κ. Τάκης Κυριτσόπουλος.

Η κ. Ευαγγελινή Γλυνού παρουσίασε στην Αίθουσα Πινακοθήκης Κυκλάδων (17/6) μαζί με τον ιστορικό-συγγραφέα κ. Παναγιώτη Κουλουμπή, την ομιλία: Κωπήλατα πλοία Σύρου την εποχή του Κυκλαδικού Πολιτισμού και η εξέλιξη αυτών στη σύγχρονη Ναυτική Ιστορία της Σύρου. Ακολούθησε δεύτερη ομιλία στα Λαζαρέτα (22/6), με θέμα: Ιστορία της περιοχής των Λαζαρέτων-Ναυμαχία ηρωικού πλοίου «Ένωσις».

Ο κ. Τάκης Κυριτσόπουλος παρουσίασε Έκθεση Γελοιογραφίας (18/6-23/6), με 140 έργα του, στην Αίθουσα Τέχνης Γ. και Ε. Βάτη, με θέμα «Εδώ Φτωχοκομείο». Στα εγκαίνια της έκθεσης τον κ. Κυριτσόπουλο προλόγισαν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ναυτικής Εβδομάδας κ. Γιώργος Μηλιός, ο Πρόεδρος του Λιμενικού Ταμείου κ. Δημήτρης Κοσμάς και ο Λιμενάρχης κ. Γιάννης Βαμβακούσης, εξήραν την προσωπικότητα και το συνολικό του έργο, προσφέροντας τιμητική πλακέτα. Ο κ. Κυριτσόπουλος είναι συνταξιούχος πλοίαρχος του Εμπορικού Ναυτικού, ασχολείται με την γελοιογραφία από το 1977 και έχει πραγματοποιήσει 50 εκθέσεις σε όλη την Ελλάδα. Με τα έργα του αυτοσαρκάζεται και σαρκάζει την σύγχρονη Ελλάδα της οικονομικής-πολιτικής-πολιτιστικής κρίσης. Η σύζυγος του κ. Ελένη Κυριτσοπούλου διάβασε το ποίημα του «Οι Μαρινέροι». Κλείνοντας την εκδήλωση ο κ. Κυριτσόπουλος ευχαρίστησε για την τιμητική διάκριση, τονίζοντας ότι οι γελοιογραφίες του σκοπό έχουν την αφύπνιση του κόσμου και ειδικά οι νέοι, που είναι οι κύριοι φορείς αλλαγής της κοινωνίας, θα βρουν μόνοι τους την διέξοδο διαφυγής, ώστε η χώρα μας να γυρίσει σελίδα.

Συγχαρητήρια στους διοργανωτές της Ναυτικής Εβδομάδας 2019, συγχαρητήρια και στα μέλη μας κ. Γλυνού και κ. Κυριτσόπουλο. Και εις ανώτερα!

www.logotipos.gr/timithike-gia-tin-en-genei-prosfora-toy-ston-topo

www.syrostoday.gr/news/78025-Syros-Naytiki-Evdomada

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Κατά τις πρόσφατες Δημοτικές Εκλογές Νέος Δήμαρχος Σύρου-Ερμούπολης εξελέγη από την πρώτη Κυριακή ο Ιατρός Κύριος Νικόλαος Λειβαδάρας.

=====

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΕΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, διετέθησαν για τις εορτές του Πάσχα 3200 €, και διανεμήθηκαν σε αναξιοπαθούντες οικογένειες και αναξιοπαθούντα άτομα στη Σύρο.

=====

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Σύνδεσμος Συριανών προκειμένου να διακοσμήσει το ημερολόγιο 2020 με έργα συριανών καλλιτεχνών με θέματα από τη Σύρο, απευθύνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους όπως μέχρι 31 Αυγούστου 2019 υποβάλλουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Συνδέσμου Συριανών syn.syrianon@gmail.com , τα προς επιλογή έργα τους σε μορφή jpeg . Η επιλογή των έργων θα γίνει από τριμελή επιτροπή, οριζόμενη από το Δ.Σ. του Συνδέσμου Συριανών. Για περαιτέρω πληροφορίες αποστείλατε e-mail στη ανωτέρω διεύθυνση.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Απεβίωσε στη Σύρο, όπου και ετάφη, ο εκλεκτός συμπολίτης μας Παντελής Ζαραφωνίτης.

Θερμά συλλυπούμεθα τους οικείους του.

ΟΙ ΠΑΡΑΠΕΤΑΜΕΝΟΙ

Του Τάκη Κυριτσόπουλου

Η πόλη μας ξυπνά
σκουπίζοντας τους δρόμους της απ' τα παιδιά της.
Παιδιά στοιβαγμένα σε υγρά χαρτόκουτα πολυεθνικών.
Παιδιά σκεπασμένα με το ίδιο σκοτάδι.
Παιδιά κουρνιασμένα στις ζωής τους τις εσοχές.
Παιδιά καταποντισμένα απ' της μοίρας τους
το μόνιμο κύμα.
Παιδιά, που βίωσαν όλους τους υποβιβασμούς,
γιατί ποτέ δεν απαγκειάσανε
στα καταφύγια της φαντασίας τους.
Γιατί ποτέ δε διαφυλάξανε
την παιδικότητα των ονείρων τους.
Γιατί ποτέ δεν αναλογιστήκανε
πόσο να ζυγίζει ένα χαμόγελο.
Και, πάνω απ' όλα, γιατί η ανασφάλεια
πάντοτε εκμηδένιζε την οργή τους.

Να προσποιηθούμε τώρα τον άνεμο, φωνάζουνε.
Να τρέξουμε να σωθούμε κουβαλώντας τους ίσκιους μας
πέρα απ' τα συρματοπλέγματα των συνόρων μας,
και να βγάλουμε την πατρίδα έξω απ' τα δάκρυά μας.
Να κρατηθούμε απ' την εικόνα μας
ίσαμε το μέλλον μας ν' αλλάξει περπατησιά.
Και όταν η οργή μας θα ξανάβρει τη νιότη της,
μόνο τότε θα φτάσουμε εκεί,
που θα 'ναι πιο όμορφες οι βροχές.

Στην αποθήκη

Του Δημήτρη Βόϊκου

Ο Μήτσος κι ο Σαράντος, μ' αίσθημα φυγής,
τον Γιώργη βρίσκανε στην αποθήκη
κι ανάμεσα σε δίκτυα από καϊκι
για μπάρκα, κουτσοπίναν καταγής.

Μετά, τους έβρισκε ο Θωμάς κι ο Δημητρός
πιο πίσω, ο Θανάσης με τον Πέτρο
κι από το πιόμα, έχαναν το μέτρο
και πέρναγαν οι ώρες κι ο καιρός.

Ο Μπάϊλας, κι ο Στέφανος με τον Γαζή,
ταξίδευαν όλοι μαζί παρέα,
και πλέγανε γιαλός και προκυμαία
σε κούπες μέσα, μ' άρωμα κρασί.

Παλιούς επιάνανε, ρεμπέτικους σκοπούς,
κιθάρες με μπουζούκια, μπαγλαμάδες
κι οι ώρες..., Πάσχα 'μοιάζαν και γιορτάδες.
'Ηταν ευχής χαρά, να τους ακούς...!

Στην αποθήκη, κάποιο βράδυ Κυριακής,
προσάραξαν κουρσάροι με μπρατσέρες....,
με άρπες, κοντραμπάσα, με φλογέρες
και Μέγαρο την 'κάναν Μουσικής.

Κι όπως τα πάντα σβήνουν..., μέλλει να χαθούν...,
τους έχασαν κι αυτούς στην αποθήκη,
ανάμεσα σε δίκτυα από καϊκι
όμως, ακόμα τους ακούν να τραγουδούν....!

«Τά Μή.....»

Από το Νίκο Σαλίβερο (Σάλος)

Ὁ ἄνθρωπος γεννιέται μ' ἓνα «μή»....
«Μή», τοῦ μήπως φόβου,
«μή γένηται»,» «μή λειφθῇ» τοῦ «ἀπολεῖται μή».
Μή..τελείως ὑποκειμενικό,
δεσμευτικό
καί μοιραία της ζωῆς ...ἀρνητικό.

Ὁ ἄνθρωπος γαλουχεῖται μεστό «μή», κάθε στιγμή
καί γίνεται τῶν «μή» δεσμώτης.
Κί' ὅποιος ἀπ'τά «μή» του θά ξεφύγει,
ἀποκαλεῖται ἢ τρελός ,ἢ ἀποστάτης.

Ὁ ἄνθρωπος τελειώνει μεστό «μή» του
«μή περίσσεψέ του» χρόνος τις,
τὸ παρελθόν, ἀπροσπέλαστο ἓνα «μη»,
το μέλλον «ἀνήκει σε..μή»
ἐπιλογή διαφυγῆς, ἀπό μια θάλασσα ,
νεκρῶν κυμάτων.. «φωτός.. μή».

Πόσοι στή ζωή τους τάχατες ,
τά «μή» τους «εἰ ἀπολείσθαι»,
τή τύχη τους αὐτοί θά ὄριζαν,
καί φόβο θανάτου θά νικοῦσαν.

Καλή Ανάσταση

Του Τάκη Κυριτσόπουλου

